Regd No M 3289 — విడిపత్రిక అణా — Regd No. N 45

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ. ... — జూన్ ౧౦ వ తేది ౧౯౩౭ గురువారము — అర్ధసం॥ చందా ౩

సంపుటము ౧౨ — త్రూపుబజారు హైద్రాబాదు - దక్కన్. — సంచిక ౧౦

శా. శ. ౧౮౫౯ — శ్రీ ఈశ్వర సం॥ జ్యేష్ఠ శు॥ ౨ గురువారము — ౯ అమర్దాదు ౧౩౪౬ ఫ.

వరంగల్లు రోడ్లపై "బారుబర్దారీ పట్టీ" వసూలు

దేశముఖు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహోన్నతులవారు నిర్మించిన శ్రీ నిజాముగారి రాష్ట్రమునందుగల "ఖానామున్ మహమూలాతు మొకాసు" యందు క్రింద పుదహరింపబడిన మూడువిధములగు పన్ను లనిషేధుపై ఇప్పటి గుత్తేదారు సర్కారువారి ప్రకటనకు విపరీతార్థ్ధాభిప్రాయములను తీసుకొని వ్యతిరేకముగా అమలుజరుపుచున్నాడు

౧ బారుబర్దారీపట్టీ, ౨ సవారీపట్టీ, ౩ గుజరుపట్టీ.

ఈమూడింటియందును ఇంతవరకు గుజరుపట్టీ వరంగల్లు పురపాలకసంఘపు అధికారముగల హద్దులలోని పబ్లిక్ రోడ్లలో వ్యాపారా లేనేలేవు. ఇక మిగిలినవి బారుబర్దారీ, వ సవారీ. అందునను సవారీపట్టీ కేవలము మవాళీకే సంబంధించి యున్నది

సంవత్సరమునకొకసారియే వారు కొంత రుసుమునుగొని సవారీలకు లైసెన్సుల నొసంగుచున్నారు అట్టిలైసెన్సులను పొందిన సవారీలు సంవత్సరాంతము వరకును నిరాటంకముగా తిరుగవచ్చును. ఇక మిగిలియున్నది బారుబర్దారీపట్టీ ఈపన్నే ఇచ్చట ఎల్లప్పుడును వ్యాపారా అగుచున్నది. కాన గుజరు, మరియు సవారీపట్టీలవిషయమై గుత్తేదారులు ఏవిధమైనవాక్కులు లేకనుట నిర్వివాదాంశము "బారుబర్దారీ" యన నర్థమేమి?

బారుబర్దారీయన సామానును బరువులనుంచిన బండ్లేగదా! అట్టిబరువుబండ్లకైనను చిట్టీలు అన్ని భర్తీలకునుగాక, ప్రభుత్వమువారు కొన్ని కొన్ని వ్యవసాయపు పనిముట్లు మున్నగువాటికి మాఫ్ చేసియున్నారు. కాని గుత్తేదారుడు ఏవిధమైన బరువుబండియైనను సరియే, తనవ్యాపారా కాని సవారీబండియైనను సరియే, ప్రభుత్వపు ఆజ్ఞలకు వ్యతిరిక్తముగా నిర్భీతిగా ఈదరీతులను బాధించుచున్నాడు.

ఇదియంతయును జూడ భవాళకులోబడి గుత్తేదారు భవితవ్యము నాలోచింపక ప్రభుత్వవారల కొకసారి కన్నులకు మంటిగొట్టుచున్నాడు.

దీనివలన ప్రభుత్వమున కెంతమాత్రమును నష్టము లేదు కాని పౌరులయెడ "గోడదెబ్బ చెంపదెబ్బ" యనునామెత సార్థకమగుచున్నది సవారీబండ్లయందు సామానులైనను లేకపోవుచుండ ఏల బారుబర్దారీపన్నువసూలుచేయరాదు అని ప్రశ్నించవచ్చును. అట్టిసమయములయందు గోనెలు కనుబడకపోయి, సవారీబండ్లయందైనను లేక బిడ్డబండ్లయందైనను సరే, మనుజులు గాని ఉన్నంతమాత్రమున లేక బండ్లయందు, లేక బట్టలున్నబండైనను, లేక మూత్యులుండుబండియందు ...[illegible]... ఒక చొప్పునట్టియైనను ... "బలవంతపు ప్రాస్పెక్టు"నకు సాటికిసముద్రించి చిట్టీలు చేయుచు ...[illegible]... ఇదియంతయు మాయాజాల "సవారీకొరకు" ... [illegible]

పైనుదహరింపబడిన బండ్లకు పన్ను వసూలు చేయరీతిని బట్టిచూడ ఇది గుజరుపట్టీయని తెలియుచున్నది కాని తనపేరిట వ్యాపారా చేయని గుజరుపట్టీవసూలును గాంచిన గుత్తేదారు ఏవిధముగా, ఎంతభాగ్యవంతముగా, ప్రజాప్రభుత్వముల కొక్కసారియే మోసగించుచు తన కార్యమును జయప్రదముగా నొనర్పగించు కొనినను ప్రభుత్వమువారీవిషయమున జోక్యము కలిగించుకొనకపోవుట మిక్కిలి చింతాకరమైనవిషయము.

ప్రభుత్వమువారు చిట్టీలు వైచుటకు స్థలనిర్దేశ మొనరించి గుత్తేదార్ల జవానులుండుటకు చిన్నచిన్న గృహములను సహితము కట్టించియుండ గుత్తేదార్లజవానుచే మధమాని నిలువబడి చిట్టీలు వైచుచున్నారు

అదిగాక సఫాయి పరిశార్దులయదు ఒక మొకాము నుండి వేరొక మొకామునకు బోవు బండ్లకుసహితము బారుబర్దారీచిట్టీలు వైచుచునే యున్నవి ఏవిధమైన సామానుండినను (గవర్నమెంటువారిచే మాఫుచేయబడిన సామానుండకున్నను) అందమూల్ హిందూను సఫాయిఅయినను, శేరూల్ సఫాయిలయినను చిట్టీలు మాత్రము తప్పుటలేదు.

దీనినిబట్టిచూడ భవితవ్యమున ఒక ఇంటినుండి వేరొకయింటికి (పర్శాల్ ఇ స్థానమునకు) లేక ఒకవీధినుండి ఇంకొకవీధికి — అదియును గాక మనుష్యులు నెత్తిపై పెట్టుకొన్న బోపీలు సహితము బారుబర్దారీయందే లెక్కయని పన్ను — చిట్టీలు వేయుమరను కూటయుండు ఆశ్చర్యమేమియును లేదు. అదియునుగాక గుత్తేదారు జవానులనమ్మక స్వయముగా వీధులయందు నిలువబడి లీలువేయువనుటలో సందేహమేమాత్రమును లేదు. ఇంతటియన్యాయము గుత్తేదారువల్ల జరుగుచున్నను ఏన్ని దరఖాస్తులు పెట్టుకొనుచున్నను — పేషీంపై పేషీలు వైచి — (గుత్తేదారుయొక్క తాహుదువాటిపోవువరకు) మొకామిబ్ సర్కేదార్లు జరుపుచున్నను పైయధికారులు చూచియు, చూడనట్లు నటించుటవలన పౌరులకు అందువలన ముఖ్యముగా రైతులకు ఎంతగా ధననష్టమగుచున్నదో భగవంతునకే ఎరుక.

మొదటనే పంటలు పాడైపోగా మిగిలినదానిని అంబు అనిధముగా గుత్తేదార్లు మున్నగువారి హరించుటవలన రీరక్షకులకు ధననష్టమేగాక కాలుదిరిగినములలోనే తిరుగుచున్నను తే విచారముకలకన కాలుదిరిగినములలోనే పుద్ధాంము మారీయందు ఎన్నిరో ఉద్యోగములుబడులుతీర నియుద్యోగవిముక్త త్వరగా నెవివేబోవుట.

కాన ప్రభుత్వమువారీవిషయమున మిక్కిలి గా జోక్యము కలిగించుకొను వరంగల్లు పీరల్లకు రూలు ప్రార్థించుచున్నారు.

నిజామ్రాష్ట్రపు ఆంధ్ర విలేఖరులు

కే. రాములుగారు

(ఈవ్యాసము సామాన్యవిలేఖరులకొరకు కుద్దేశింపబడినది)

ఇప్పటికి మరొక పదైదు సంవత్సరములు పూర్వము, నీలగిరి, తెలుగుపత్రికలు ప్రచారములో నున్నరోజులలో మనరాష్ట్రమున కొందరాంధ్రవిలేఖరులు అచటచట గాన్పించిరి కొద్యము నిస్తుపముగా వ్రాయగలుగుటయేగాక, పద్యముగూడ రసవంతముగ అల్లగలిగిరి. కొందరు హాస్యరసభరితములగు ఆటపాటలనాడించ, మరికొందరు మనోహరములగు భావగీతముల బాడిరి. మొత్తముపై మనలో కవులకప్పులేదని మొన్నటి గోలకొండ కవులసంచిక ప్రపంచమునకు చాటినది. ఎన్నదైనను, ఏదేశమునకైనను, కవులమూలముననే సాంఘిక, నైతిక, ఆధ్యాత్మికోద్దేశము ప్రాప్తించును. ఇది యెరిగిన వేళ, సర్వమునకు సారస్వమే మూలాధారము

గద్యరచనయందుగూడ పెక్కండ్రు బయలుదేరి దేశసేవ చేయగలిగిరి. కాని దాదాపుగా వ్రాతలు సాంఘికవిషయములకే అంకితములై యుండెను నంగుల కాయిరెడ్డిగారు వ్యవసాయమునుగురించి వ్రాయుచుండిరి, వి ఎం కృష్ణగారు చారిత్రకవిషయముల చర్చించుచుండిరి. కాని అవిలేఖరులందరిప్పుడెక్కడో! భావప్రకటనకు సాధనభూతములగు వార్తాపత్రికలుపత్రికలు విరివిగాలేని కారణమువలను. ఉన్నరెండువారపత్రికలు ఒక మాసపత్రిక అడుగంటుటచేతను మనవిలేఖరులకు మిక్కిలి అసాధ్యంగములుగుటనిజము. కాని మనసుయున్న మార్గములు లేకపోవు. నిజాము రాష్ట్రములో పత్రికలు లేకున్న, బ్రిటిషాంధ్రదేశమునందున్న వాటిని సాధనములుగా గైకొనవచ్చును. ఇంతకు సత్యమేమన, మనవిలేఖరులలో పెక్కండ్రవిజ్ఞానము సంకుచితమైయుండెను. భాషగలవారికి భావములు, భావములుగలవారికి భాష కొఱతపడియుండెను.

విలేఖరులలో వార్తలు బంపువారు, వ్యాసములను బంపువారు రెండురకములుగదా? వార్తలనటుంచి, వ్యాసములబరిశీలించిన, మనవ్యాసములు అతిసామాన్యవిషయములనుగూర్చియేయుండెను, నేను నీలగిరి పత్రికాకార్యాలయమున వ్యయముగ బనిచేసినవాడనగుటచే వారికి గొంతవరకు అనుభవముకలదు, పాపము వ్రాసినవారికి, విలేఖరుల వ్యాకరణదోషములుగూడ దిద్దవలసివచ్చెడిది. ఎట్లో వ్యాసకర్తలపేర్లు పత్రికలెక్కుంచి వారిని ప్రోత్సహించుటయే వారి సదుద్దేశమైయుండెను, వారియొక్కయు, తద్వతే తెలుగుపత్రికా సంపాదకులయొక్కయు, ఈపవిత్రోద్దేశము ఎందరోవిలేఖరులగ వయాకుచేసినది యొప్పుకొనవలయును.

కొంతమందురు; మారినది. మన ... మారినతరులగుచున్నారు. మన విజ్ఞానతరులు, మన

సారస్వతమునకు గౌరవము చేకూరుటకు జాతీయత కలిగియుండవలసియున్నది, జాతీయతయనగా, వివిధమతభేదరహితమగు ఒప్పు భారతీయత. అట్టిజాతీయత లేక భారతీయత్వ ఉదయించుటయే మన పరమలక్ష్యము అయినచో దానిని సంపాదించు ప్రయత్నము సర్వతోముఖమై యుండవలయును మన సాంప్రదాయకములందు మనభాషయును, అన్నిటికంటె జాతీయతయొక్క వెలుగు వెలగవలయును మనసారస్వతము జాతీయసంరక్షణకు తగినసామగ్రితో నిండుకొనియుండవలెను మన విజ్ఞానులు నేర్చుకొనవలెను, భాష నాగరకచిహ్నము.

హిందూదేశములో నాడుకబోవున్న ప్రతి దేశభాష కొంతవరకు ఒకటి, క్రొత్త క్రొత్త పోకడలతో ముందంజవేయుచున్నది. ఇప్పట్లు హిందీ—ఉర్దూభాషలకు తీవ్రముగుపోటి సంభవించినవిషయము పాఠకలోకవిదితము. ఏభాషకైనను ప్రజాదరణమైనను, రాజాదరణమైనను నుండవలయును

ఒకభాషనుండి మరియొకభాష నూతనవిషయముల నరవుదెచ్చికొనుట అవమానకరముగాదు. మొదుడు, ఆంగ్లేయులకు, వంగీయులు, వంగీయులకు మనము [తెలుగువారము] చాలవరకు సారస్వతముగ అప్పుపడియున్నాము. కాని మనకన్న వంగీయులకు అప్పుచెల్లించు శక్తి ఎక్కువగా నుండుటచే, వారి ఋణగ్రహణశక్తి కూడ ఎక్కువగ వేయున్నది. కావుననే మూలకభక్కన వ్రాయబడుచున్న నవలలు, ఇతరములు గుడ్డిలో మెల్లయన్నట్లు, నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులకన్న ఋణగ్రహణశక్తి బ్రిటిషాంధ్రులకెక్కువగానుండుట మాభావము. కావుననే వారిలో వార్తాపత్రికలలో, క్రొత్తపోకడలు క్రొత్తపంథాలు

నిజాంరాష్ట్రాంధ్రులకు భాషాభివృద్ధికరములగు అవకాశములు తక్కువ దానికారణము ఇదమిద్దమని చెప్పుటకు వీలులేదు. వారు తమ స్వశక్తిపైననే ఆధారపడవలయును. ముఖ్యముగా విలేఖరులగువారు నీలగిరి, తెలుగు, పత్రికలలో వ్రాసినట్లు, స్త్రీవిద్య—బాల్యవివాహములు మున్నగు అతిసామాన్యములను, చర్వితచర్వణములగు విషయములకు తమవ్యాసముల కంకితము చేయరాదు. ఆధునికప్రపంచమున నేర్పడినవి రాజకీయములు, ఆర్థికములు అంతర్జాతీయములు ఇవి తెలియనివాని విజ్ఞానము అసంపూర్ణము.

పత్రికలలో ప్రకటితములగు విషయములు రెండు వార్తలు—భావములు [News and Views] సర్వసామాన్యులకు వార్తలే ఎక్కువ కావలయును—విద్యార్థులు, ఆధునిక విషయ పరిజ్ఞాన

౧౦ వ పేజీ చూడుడు

తెలంగాణా వార్తలు

ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారము

ఆంధ్రనాయకుల కరీంనగరముజిల్లా పర్యటనము

అంతటను అఖండ సన్మానములు

[విశేషరి]

(గత సంచిక తరువాయి)

౧౧

మేడిపల్లి

శ్రీయుత వెంకటరంగారెడ్డిగారు మున్నగువారు మిట్టపల్లినుండి ఇచ్చటికి [౪ మైళ్ల దూరము] వచ్చిరి ఇది శివరాజబహాదరు ధర్మవంతు గారి ఎస్టేటులోని గ్రామము కరీంనగరముజిల్లాలోని జగిత్యాలతాలూకాకు చెందినది-ఇదియొక చిన్నగ్రామము

ఇచ్చటి ముఖ్యులగువారు శ్రీయుత రాజేశ్వరరెడ్డిగారు వీరు శ్రీ ప్రభుతో సభాధ్యక్షులకు దగ్గిరిబంధువులు, సంపన్నులు కరీంనగరము జిల్లా సంఘముపక్షమున ఆంధ్రోద్యమ వ్యాప్తికై ప్రత్యేకప్రచారకుని నియోగించుటకై ద్రవ్యసహాయము కీరబడియుండెను అందుకు వీరంగీకరించి త్వరలోనే పంపెదమని వాగ్దానమొనర్చి. వీరాంధ్రోద్యమముయొక్క వివరములు, తత్ప్రాధాన్యత వీరికి స్పష్టముగా బోధింపబడినవి

వీరు అతిథులందరకు శ్రీరెడ్డిగారు భోజనాదిసౌకర్యములు జేసిరి ఫలాహారముల నిప్పించి చాల ఆదరించిరి

మరునాటి [౨౬-౧-౪౬] ఉదయమున నిచ్చట బయలుదేరి అగ్నిపటములో వచ్చినమార్గముననే కరీంనగరోన్ముఖులై ఆంధ్రనాయకులు వెడలిరి

౧౨

వెదిరె

మార్గమధ్యమునయున్న కరీంనగరము తాలూకాలోనిదగు ఈ గ్రామమున అధ్యక్షమహాశయులు ప జనులచే గ్రామవాసులచేత ఆపబడిరి ఇచ్చటిజనసంఖ్య ౨౫౦౦, వెలమ కుటుంబములోని ముఖ్యులును విద్యార్థులును జేరి ఖిమానులుండువారు శ్రీయుతులు చీటిమాన్సింగరావు,రామచంద్రరావు, వెంకటరావు గార్లు ఇచ్చట నాయకులను ఒకరు గొనిపోయి పుష్పమాలాంకృతులచేసి సత్కరించిరి గ్రామములోని రైతులు పలువురు సమావేశమైరి రైతు అవసరములు, ప్రభుత్వమువారి సహాయము, కేయబోవులి భూముల పైన శిస్తు బారా ఆవశ్యకత, పారక భూములధారాలు తగ్గించవలసిన అవసరము, సంఘసంస్కారము మొదలగు విషయములను గ్రాముముఖ్యులు చర్చించిరి అధ్యక్షమహాశయులు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టియున్న చిత్తుశాసనముల వివరించి, ప్రభుత్వమువారి అనుగ్రహముచే కేవలభోవిలీభూములకు శిస్తుభారాలు ఏర్పడు సుదినము త్వరలోరానున్నదని తెలిపిరి-ప్రజలు సంతోషించిరి.

పైనపేర్కొనబడిన సోదరులలో మూడవవారికి ఈనడుమ సోదరుల అంగీకారమునకు మూడుముల తో వితంతూద్వాహము జరుపబడినది-కనుక వీరికుటుంబము సంఘసంస్కారమును ప్రేమించునదైనది. వెలమలలో వితంతూద్వాహమిదియే మొదలని తెలియుచున్నది. ఇదిఇతరులకు మార్గదర్శకము కాగలదు.

ఈసోదరులు ఇచ్చటనుండి ప్రభుత్వముచేతనే ఒకయొక గ్రామపత్రికద్వారా ప్రచారము విరమించిరి, ఆయనవచ్చి ప్రచారము చేయుచున్నారు-ఇట్టికృషి ప్రశంసనీయము ఈసోదరులలోకరెండవవారు వకీలుపరీక్ష లిచ్చినవారు వీరివలన ప్రాంతమున విజ్ఞానవ్యాప్తికి మార్గమేర్పడు లక్షణములు గోచరమగుచున్నవి.

ఇచ్చట విజ్ఞానసంఘసభాసదులు కొందరుండి ఆంగీకరించి దరఖాస్తుఫారముల దీసికొనిరి. శ్రీయుత చీటిమాన్సింగరావుగారు రు౫౦ల విరాళమును జిల్లాసంఘప్రచారమునకు వేయుటకై ఇచ్చెదమని వాగ్దానమొనర్చిరి- ఇది శ్లాఘనీయమైనది.

ఇచ్చట కొక తాలూకాలేక పాఠశాలకు దీనిలో ఇద్దరుపాధ్యాయులున్నారు

ఇక్కడ సుమారు గంటన్నరసేపు గడిపి ముందు ప్రయాణము సాగించిరి

మిరియొకమారు కరీంనగర దర్శనము

తప్పని విధియగుటచే మార్గమునయున్న కరీంనగరమునకు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల పరిజనసహితులైవచ్చి, జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత రాధాకిషనురావుగారినిచూచి, అచ్చటి కొన్ని యవసరకార్యములు తీర్చుకొని పగలు౧౨ గంటలవరకు మండుటెండవిమధ్యాహ్నమున మానకొండూరు వెళ్లిరి.

౧౩

మానకొండూరు

ఇదికరీంనగరమునకు ౯మైళ్ల దూరమునయున్న పెద్దగ్రామము ఇచ్చటి పటేలుముఖ్యులుశ్రీయుత వీరపాంబశివరావుగారు [కరీంనగరం జిల్లా సభాధ్యక్షులు] అధ్యక్షమహాశయులు మున్నగువారికి తమయింట భోజనాదిసౌకర్యము లొనర్చిరి-జిల్లాసంఘమునకు వారుచేసిన విరాళదానముప్రకారము రు౫౦లు త్వరలో నేయిచ్చెదనని యిందును. ఇంకను కొంతద్రవ్యము తమగ్రామములో విప్పించెదమనియు వాగ్దానమొనర్చిరి- జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత వి- ఎల్లారెడ్డిగారు తిరుగవచ్చినప్పు డచ్చట విందు చేసి వీరినిచూచి వీరి వాగ్దానములను కొల్లయాసమునకు చెల్లించుటకై యత్నించుమనటు కోరబడెను

ఇది పెద్దగ్రామము జనసంఖ్య౫౦౦౦లవరకుండవచ్చును ఇచ్చటి మిడిలుపాఠశాలకూడ గలదు-టపాఫీసు యున్నది ఇచ్చటి ప్రధానకార్యము పటేలుముఖ్యులుగారివి దర్శించుటయేకారుణ గ్రామప్రముఖులరప్పించి యత్నించిరి,కాని ఆకార్యము నెరవేరలేదు తీయాకపొందియుండ చరిత్రులకుప్పించికపోవుటచే,కొల్లిపఱగంటల వేళ వారు [illegible] బయలుదేరిరి.

౧౪

హుజూరాబాదు

ఇదికరీంనగరము జిల్లాలోని,యొక తాలూకా స్థలము-జనసంఖ్య ౬-౫౦-౬-ఇచ్చటబయలుదేరిన

ఉన్నతకాలేజీ-ఉపద్రవమున్నదిలేదు. రెండును ఏర్పాటులులేవు. ఇచ్చటినుండి పన్నులకు చేయబడినకోడ్లు ఇంకను పూర్తి కాలేదు.

శ్రీ విశ్వేశ్వర గ్రంథాలయము

ఈసంస్థ ఏప్రిలు ౧౯౩౦ సంవత్సరము స్థాపింపబడినది-పుస్తకముల సంఖ్య౧౫౦౪- మూడు సంవత్సరములక్రింద విద్యాపత్రికలో పడెనట! కాని అది ప్రమపడి ౩ మాసములక్రింద అదృష్టవశమున మేలుకొనినది-ఇప్పుడు నెలచందా రు౧-౦లు వచ్చును భృత్యునికిరు౩ఇచ్చెదరు ఇంటికిరాయిలేదు ఈచిన్నయిల్లును శ్రీ శ్రీ బాలేపల్లి వెంకటకృష్ణయ్యగారును వైశ్యులు గ్రంథాలయమునకై దానమొసగిరి ఇదిప్రాతదైనది బాగుచేయవలసినస్థితిలోనున్నది దీనికొరకు శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నసోదరులు, శ్రీయుతులు మధుసూధనరావు, గోపాలకృష్ణయ్య, దామోదరనరహరిగార్లు చందానిచ్చు ఇతర మహాశయులముఖ్యముగా శ్రీయుత వెంకటరాజము గారు ప్రశంసనీయులు. ఈసంస్థకు స్థానికులగు వైశ్యులుకొందరు చందానిచ్చుచున్నారు వీరిలో శ్రీశైలముగారు ముఖ్యులు

ఇచ్చటి న్యాయవాదులు- (౧)సూర్యదాసుగారు [౨] శేషభూషణం ప్రగారు [౩] నారాయణరావుగారు [౪] లక్ష్మీనరసింహముగారువీరందరును ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షులు- నాడువచ్చుచున్నారని ముందుగనే తెలియుటకాలేకకార్యభారముపలననో ఒకరును గ్రంథాలయమునకొచ్చింపలేదు పైనవివరింపబడిన మువ్వురుకార్యకర్తలు అతిథులకు గ్రంథాలయవివరములతెల్పియును, చూపించియును తమకర్తవ్యమునిర్వహించిరి ఆనాటిరాత్రి అచ్చటనుండవలయునని కోరిరి కాని ముందుగలకార్యక్రమము అవకాశమీయనందున అది వీలుకాలేదు,

ఈగ్రంథాలయమునకై ప్రభుత్వసహాయము కోరబడినదట కాని వీరుముందు సంవత్సరమాలోచింతుమని జవాబువ్రాసిరి మరల రెండవసంవత్సరము వ్రాసికొనిరి కాని నాటికినేటికిని జవాబులేకపోవుట!

సుమారు ౪౺గంటలవేళ అచ్చటనుండి బయలుదేరి అధ్యక్షమహాశయుల పరిజనముతో మానకొండవచ్చి, అచ్చటి మునసబు ఒకస్థలములో సంఘములేనందున కారోత్తిళాకోటమునసబుబంగాలో విశ్రమించి మరునాటి[౨౭-౧-౪౬] ఉదయమున ౮గంటలవేళ పరకాలకు వెళ్లిరి

పరకాల

కరీంనగరము జిల్లాలోనిదగు పరకాల తాలూకాకేంద్రము నిచ్చటికివచ్చినవారు స్థానికప్రముఖులు ప్రతినిధులు అధ్యక్షమహాశయులను గ్రామము యందున్న మునసబు బంగ్లాలో నిలువప్రార్థించిరి కొంచెము సేపట్టిలో గ్రామవాసులు శ్రీయుతులు కరెళ్ల వెంకటేశ్వరరావు దేశముఖగారి నాయకత్వమున బాజాభజంత్రీలతో వచ్చి వైనాదిని ఊరేగింపుతో స్వగృహమునకు దీసికొనివెళ్లిరి. ఊరేగింపులో ప్రజాహితకార్యకర్తలు గ్రామవాసుల సేవలును, యజమానులు మున్నగువారుండిరి.

సమావేశము

౧౧ గంటలవేళ గ్రామస్థులు సమావేశమైరి. శ్రీయుత ఎల్లారెడ్డి (జిల్లాసంఘ కార్యదర్శి)గారు నాయకులను పరిచయవాక్యములతో ప్రశంసించినమీదట, శ్రీయుతులు సురవరము ప్రతాపరెడ్డి, మాడపాటి హనుమంతరావు, కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగార్లు ఆంధ్రోద్యమమునుగురించియు, హిందూసంఘమున జరుగుచున్న కాలోచితములగుమార్పులను గురించియు, కరీంనగరము జిల్లాలో జరుగవలసిన పనినిగూర్చియు, అస్పృశ్యతానివారణమునుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి శ్రీయుత వెంకటేశ్వరరావుగారు కృతజ్ఞతావందనములర్పించుము నాయకులనేనను కొనియాడిరి తరువాత వారు భోజనాదిసత్కారములచే అతిథులగౌరవించిరి. స్థానికసంఘ అనుపస్తకములు అమ్మబడినవి ఆసేపు జిల్లాసభాసభ్యులలో పెంచఁదగునిరి

భోజనానంతరము

శ్రీయుతులు తిరుమలాచారి (వకీలు హైకోర్టు), కొమ్మూరి సీతారామరావు [వకీలు హైకోర్టు] కేశవరెడ్డి బాలయ్యగార్లును ఇతరగ్రామముల వారును ఇష్టగోష్ఠిగా సంభాషించిరి తరువాత జిల్లాసంఘ ప్రచారమువిషయములోచించుటకై వ్యయమునకుగాను ధర్మాదాయకాలఖాగముక్రింద మూడువందలు సంపాదించియిచ్చుటకు వాగ్దానమొనర్చి ఈక్రిందిమహాశయులు కమిటీగా నేర్పడిరి

(౧) శ్రీయుత కరెళ్ల వెంకటేశ్వరరావుగారు దేశముఖు

(౨) ,, [illegible] రావుగారు

(౩) ,, తిరుమలాచారిగారు

హరిజన పాఠశాల

ఇచ్చటి నొక హరిజన పాఠశాలను ౧౩౪౫ ఫసలీలో స్థానిక కార్యకర్తలు స్థాపించిరి. ౧౩౪౬ నుండి నెలకుపదిహేనురూపాయలు ప్రభుత్వము వారు ఇస్తారిగా ఇచ్చుచున్నారు. మిగిలిన ఖర్చులు చందాలవలన వసూలు చేయబడుచున్నవి. ఇట్టి చందాలవలననే పలకలు బలపములు సప్లై అగుచున్నవి. పాఠశాలయిల్లుకు కిరాయలేదు. స్థలము శ్రీయుత వేంకటేశ్వరరావుగారిది. చందాలవలన చిన్నయిల్లు కట్టబడినది. బాలురసంఖ్య ౨౫ అప్పుడు ౧౫గురు హాజరుఅయియుండిరి.

దుకాణములు

ఇచ్చట వైశ్యులదుకాణములు క్రమముగా తగ్గుచున్నవి. ఇప్పుడు మూడుమాత్రమున్నవట! మహమ్మదీయసోదరుల దుకాణములు సుమారు పదికలవు. కోమట్లదుకాణములకు వంతులు బాకీలేదట! రెండవవారికి లేదట! అసలువంతు లుండవలసిన అవసరమేమి? సర్కారువారి హుకుముల ప్రకారము ఉద్యోగస్థులు వచ్చిచ్చి వస్తువులు కొనవలయును కదా. వంతు లుండవలసిన చో అందరికినుండవలయును. ఈయంశమును తహశ్శీలుదారుగారును ఇతర అధికారులును తెలిసికొని న్యాయము చేయదగినదై యున్నది!

ఈస్థలము జనసంఖ్య సుమారు ౪౫౦౦ ఇచ్చట మిడిలుస్కూలుకలదు. బాలికాపాఠశాల యున్నది.

మహమ్మదీయ మత ప్రచారము

ఇది ఇచ్చటను చుట్టుపట్టుల గ్రామములందును హెచ్చుగా సాగుచున్నది. ఈ గ్రామములో ౨౦౦మంది హరిజనులను తురకలలో గలిపిరట! నవాబు బహదరుయార్జంగు (జాగీర్దారు) గారు ఈమధ్యవచ్చిరట! హనుమకొండలోని మహమ్మదీయవకీళ్లును, ఉద్యోగస్థులును వారితో వచ్చిబోధించిరట! కాని ౨౦౦మంది క్రొత్త తురకలలో దాదాపుగా అందరును స్వమతమో ఇష్టములేరట! అనగా మరల హిందువులైరి.

హిందూమతస్థులగు శ్రీయుత కేశవరెడ్డిగారి వలన, క్రొత్తతురకలను మరల హిందువులుగాచేసినందున తురకలకు కన్నెర్రగానున్నదట! ఈ రెడ్డిగారు మున్సిఫ్ న్యాయస్థానములో నకలునవీసుగా పనిచేయుచున్నారు. ఆ స్వమతాభిమాన దోషమునకై వీరికి తబాదలా జరుగనున్నదని వదంతి. నకలునవీసుపని తబాదలా చేయదగిన ఉద్యోగము గాదు. కూలిపనివంటిది. ఈమీదు వారి పనివంటిది. ఈ తబాదలా స్వరూపమెట్లుండునో ముందుగాని తెలియదు! ఇది తబాదలాకరమగునో, స్వమతాభిమానముతో పనిచేయుచున్న జాగీరు గారులు కాలేజీప్రొఫెసర్లు వీరివిషయమున నెట్టిచర్య అవలంబింపబడునో చూడవలసియున్నది. మన ప్రభుత్వమువారు మత విషయములందు అందరికిని స్వాతంత్ర్యమిచ్చువారు కనుక వినిన సంగతులు వీరంతు కేయని తోచుచున్నది.

సాయంత్రము అయిదుగంటలవేళ అతిథులను స్థానికమహాశయులు వీడుకొల్పిరి. అధ్యక్ష మహాశయులు పరిజనులతో సహా హరిజన పాఠశాలనుదర్శించి, సంతోషించి మిరాయిలకు మూడురూపాయలు కార్యనిర్వాహకులకిచ్చిరి. తరువాతనందరును మాదిగ గూడెమునకుపోయి వారికష్టముల విచారించిరి. వీరియిబ్బంది కొంతయున్నట్లు తెలిసినది. ఉత్సాహవంతులగు సవర్ణసోదరులు ఈలోపము దీర్చి హరిజన సోదరులయెడ తమకుగల అభిమానమును చూపగలరని తోచుచున్నది

మరల హనుమకొండ

తిరిగివచ్చుచు అధ్యక్షమహాశయుల పరిజనసహితముగా, స్థాయిసంఘ ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మాదిరాజు రామకోటేశ్వరరావుగారి భవనమునకు మరలనొకమారువెళ్లి విచారించిరి వారు ఇంటలేనందున నూటిగా కాజీపేట రైలుస్టేషనుమార్గమున హైదరాబాదునకు వచ్చిరి. రాత్రి పదిగంటలవేళ అయినది.

ఈవిధముగా కరీంనగరుజిల్లా పర్యటనము ౧౯ తేదీన ఆరంభమై ౨౫ తేదీరాత్రి సమాప్తమైనది. అనగా ఏడుదినము లీపర్యటనము సాగినది. నాయకులగువారికి ముందువేసవిలో ఇదిశ్రమకొరకమైనను దీనివలన ఎంతో ప్రబోధమేర్పడినదనుట నిస్సంశయము!

వైదికధర్మప్రచారము

(విలేఖరి)

నల్లగొండ ఆర్యసమాజముయొక్క సప్తమ వార్షికోత్సవము ఈశ్వరసంవత్సర వైశా. శు|| ౧౩ మొదలుండి ౧౫వ తేదిపర్యంతము మహోన్నతముగా జరిగెను.

ప్రథమదివసమున శ్రీమాన్ పండితసోమనాథరాయకవిగారు ఈశ్వరప్రార్థనచేసిరి అనంతరము శ్రీమాన్ పండిత మునీశ్వరదేవసిద్ధాంతశిరోమణిగారు ప్రాచీనభారతదేశస్థితినిగురించి వ్యాఖ్యానించిరి. ఈవ్యాఖ్యానము మిక్కిలి శిక్షాప్రదమైయుండెను. శ్రీమాన్ పండితసోమనాథరావుకవిగారు ఈశ్వరదర్శనమునకు ముఖ్యసాధనములైన అష్టాంగయోగములను తెలుగుభాషలో విపులముగవర్ణించిరి. ఇంతటితో సభముగిసెను.

రెండవదివస కార్యక్రమము

నేడు ప్రాతఃసమయమున హవన (యజ్ఞ)ము జరిగినపిమ్మట యేడుగురు రెడ్డి [క్షత్రియ] సహోదరులు యజ్ఞోపవీతదీక్షను దీసుకొనిరి.

శ్రీయుత ప్రతాపరెడ్డిగారు,
,, రామచంద్రారెడ్డిగారు,
,, నర్సింహ్మారెడ్డిగారు,
,, రామరెడ్డిగారు,
,, రాఘవరెడ్డిగారు.
,, నత్రాజగారు,
,, రామరెడ్డిగారు ఈవరుసప్రకారము జరిగెను.

పైవారి యజ్ఞోపవీత సంస్కారమయిన పిమ్మట శ్రీమాన్ పండిత సోమనాథరాయకవిగారు యజ్ఞోపవీతముయొక్క మాహాత్మ్యమును గురించి, ఉపదేశించిరి. ఆటుపిమ్మట శ్రీమాన్ పండిత మునీశ్వరదేవగారు వేదోపదేశముచేసిరి, ఈయుపదేశము చాలా మనోహరముగా యుండెను.

సాయంకాలము ప్రసమమున శ్రీమాన్ రఘునాథసింహా (ప్రహ్లోక్య) గారు శిక్షాప్రదమైన సంగీతనైపుణ్యముచే,విచ్చేసియున్న శ్రోతృజనులందరిని ఆనందపరచిరి.

అనంతరము యథావిధిగ శ్రీమాన్ పండిత సోమనాథరావుగారు ఈశ్వరప్రార్థనచేసిరి. తర్వాత శ్రీమాన్ పండిత మునీశ్వరదేవ్ గారు వైదికధర్మమునుగురించుపన్యసించిరి ఆటుపిమ్మట శ్రీమాన్ పండిత సోమనాథరావుగారు పంచపాతకములనుగురించి ఉపదేశించిరి. ఈయుపదేశము చాలా శిక్షాప్రదమైయుండెను, కావున విచ్చేసియున్న జనులందరు ఆత్మానందభరితులైరి. ఇంతటితో నేటిసమావేశము ముగిసెను.

మూడవదివస కార్యక్రమము

నేడు సాయంకాలము యథావిధి ౫| గంటలనుండి శ్రీమాన్ రఘునాథసింహాలను భజనోపదేశములవారు ౬|| గంటలపర్యంతము ఉత్కృష్టమైన భజనలచేవిచ్చేసియున్న జనులందరిని ఆనందపరచిరి. అనంతరము శ్రీమాన్ పండిత మునీశ్వరదేవ్ గారు ఆర్యసమాజముగానేమియో వ్యాఖ్యానించిరి. తదనంతరము శ్రీమాన్ పండిత భద్రసేన్ సిద్ధాంతభూషణగారు వర్ణాశ్రమ ధర్మమునుగురించి చెప్పుచు అస్పృశ్యతానివారణము శాస్త్రసమ్మతమని, మరియు హరిజనులను మనము దగ్గరతీసికొనకయుండిన చాలాపాపమని చెప్పిరి. ఇట్లు వ్యాఖ్యానములుజరిగినపిమ్మట శ్రీమాన్ మంత్రీచందూలాల్ [రామనంద] కె కోటేశ్వరరావుగారి అనుమతివలన శ్రీమాన్ బి. వెంకట్రామనర్సింహారావుగారు మన మహా నిజాంప్రభువుగారికిని విచ్చేసియున్న పండిత మహానుభావులకు, స్థానికహోదేదార్లకు, ఇతరసమాజ సహాయులకందరికి ధన్యవాదములర్పించిరి. ఇంతటితో వార్షికోత్సవము సమాప్తమయ్యెను. ఈశ్వరునికృపవలన ఉత్సవము సఫలమయ్యెను

రైల్వేబస్సులో దౌర్జన్యము

౨౯-౫-౩౭ఉ. తేది ఉదయం ౧౧½ గం టలకు కంభంనుంచి అశ్వారావుపేటకుపోవు రైల్వే సర్వీసుకారులో కంభంనుంచి నేనున్నూ, నామిత్రుకంటి భూషయ్యయు ప్రయాణము చేయుచుంటిమి. కొంతదూరము ప్రాజక్టుచేరగానే జలవగాపై భూషయ్య మంచినీళ్లుత్రాగుటకు పోయివచ్చునరకు, మధిర పసువుల డాక్టరుగారు కృష్ణయ్యపిళ్లేతుడైవచ్చి భూషయ్యబట్టలు క్రిందపారవేసి ఆ స్థలములో కూర్చుండగా, ఆపోయడే తెంచి వినయముగా "అయ్యా, యిప్పటనేను కంభంనుంచి కూర్చుంటిని యిదినీస్థలముగాక నాసామాను వచ్చుటనున్నదిగాన దయచేసి మరొకచోటకూర్చొనుమనగా క్రోధపూరితులై కఠినముగ మాటాడిరి. బానిసత్వమునపెరిగిన తనుజైననూ, మారుమాటాడదగిన మానవత్వ సహజత్వమున మాటలుసత్యముగా రానీయకుండనగా డాక్టరుగారు లేచి యాయనను గుడ్డని చెంపలపై వాయించమొదలిడెను. తోటితమందియూ నిలవడుటచేతకోలు, ముప్పదిమంది ప్రయాణీకులలో యిదే మన్యాయముమునవడు లేకుండెను. శ్రీశ్రీ మహావ నిజాం ప్రభువుగారు సర్వవిధముల ప్రజలకు న్నభిక్షలవలె చూచుచూ అనూనమనఅస్పృశ్యతో పరాభవమునుపైతము రూపడించి గష్తీనిషాను 2 సల్ గతికేలవ జారీచేయబడిన సర్కారుకుపత ప్రతిపత్తీలు, పట్వారీలకు ప్రస్తుత రూపమున "హైద్రాబాద గయిజాఖాంగ్రెసు" కాగా అందచేసితుదకు కూలీలకుకూడా పాపికి లంగరాదని దర్యాగ్రహ్యలయియై యుండగాయూ దుర్నయములిల్లుండె, తుదకుకారులో మొదటివారికే పాల్పుత్యకి యీయబలయుననిచేప్పుచుండగా యిట్టింధా హైజాంగ్రెస్‌వర్కిల్ సుశ్రీయరాయం. సత్యనారాయణగారు మటలోటివారంచే పరిభూత్వమునకు తలవంపులవి మందలించిరి. తదనంతరం కండక్టరుగారు డాక్టరుగారినటికటుయిచ్చుటకుకూడనిరాకరించిరి-తుదకు క్రిందకుదింపి తదుపరి మరొకసీటుచూపిరి. తోటితమందియు వీరలచే నట్టిచేయించుకొనుచూ, నోరెరుగని ప్రజలరక్తముచే పొదలుపెంచుటకలవాటుపడినవారల చర్యలనరికట్టుటకు ప్రజలలో విజ్ఞానముకావలెనియున్నది. అయువుపథముతోనున్న రోగములను కుమరుడు,

అల వెంకటేశ్వర్రావు
వ్రాలు

దేవరకొండ జమాబంది—రైతుల దుస్థితి

నల్లగొండ, తేది ౩౦

ఈ గ్రామము నల్లగొండజిల్లాకింది తాలూకాయైయున్నది పాఠశాల, ఆంగ్లేయవైద్యశాలకొరకై క్రొత్తభవనముల కట్టుచున్నారు. రజతోత్సవచిహ్నముగ ఒక క్రొత్తకట్టడము నిర్మించుచున్నారు కొందరు సభ్యుల అధ్యర్యము కట్టుబడిరణములోనే ఒకదుకాణమునుస్థాపించిరి. అందు ముఖ్యములగు వస్తువులు లభించుచుండును.

ఈతాలూకా దరిద్రదేవతకు శాశ్వతస్థానమైయొప్పారుచున్నది. ఎల్లప్పుడును కరవునూచనలే. వీనికితోడు ఈసంవత్సరము వడగండ్లవర్షముసంభవించినది గ్రామరైతులస్థితి చాలాఅన్యాయముగానున్నది ఈతాలూకాజమాబంది చాలాఆలస్యముగా ప్రారంభింపబడియుండెను. కాని జమాబందినాజంగారి ప్రశంసార్హమైన కృషి ఫలితముగ తదితర తాలూకాలతోపాటు జమాబంది ముగిసినది.

నేడురేపు దేవరకొండనిండ గ్రామరైతులే కనుపించుచున్నారు ఈతాలూకా తహశీల్దారుగారు జమాబందికాలములో సర్వమైనవాటికిసహితము అనవసరమైన పన్నులవిధించి చాలానిర్దయగా సంచరించిరని మొరపెట్టుకొనుటకు గ్రామరైతులు గుంపులుగుంపులుగా వచ్చియున్నారు- వీరిమొరలు నాజంగారికి నిజములైనట్లును, రైతులకు ప్రతిఫలము లభించినట్లును, నాజంగారు యింకను దేవరకొండలోనే యున్నట్లును తెలియుచున్నది-

---

గ్రంథాలయ పునరుద్ధారణ

(అశ్వారావుపేట)

ఏతద్గ్రామమందున పదికేండ్లకు క్రిందటనర్వధర మంతయును కొందరు భారతీ భక్తవర్యులాదిగాగల మహాశయులచే నెలకొల్పబడిన శ్రీకంకటాద్రి నృసింహ నాయాంధ్రభాషానిలయముయొక్క కార్యక్రమము దాదాపు రెండుసంవత్సరములనుండి ఏలనో ఆగిపోయెను- కాని యిప్పుడు యువకుల యొకలతోకొందరుపై గ్రంథాలయము పునరుద్ధరించ నొకసంఘముగా నేర్పడి ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది- గాన అట్టి సత్కార్యమునకెంతయు ఆనందించుచు వారలకు నావలయుతలకేవిధ్యానైభాషానిలయ మభివృద్ధికైతోడిపడగారయని ప్రార్థించుచున్నాను- మరియు యిట్టినిలయాభివృద్ధికై బోషాళీమూనల నలుకుబడియు, పత్రికాధిపతుల పత్రికలును, ధనవంతుల ద్రవ్యములును, గ్రంథకారుల అనుగ్రహములును, వివిధవర్గముకారి వివిధసహాయ్యంబులును కలయును- కావున యెవరియొక్క అవకాశమునుబట్టి వారుయింపులకైతోడ్పడ వేడుచున్నాను.

* మందడపల్లి శ్రీ ఈశ్వర నామసం॥ వైశాఖ ౨౫ మంగళ.

ఇట్లు
శ్రీ వెంకటాద్రిమరా యాంధ్ర భాషానిలయ సంఘకార్యదర్శి

పరీక్షా ఫలితములు

మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షా ఫలితములు

౧౩౪౫——౧౩౪౬

(గత సంచిక తరువాత)

హైద్రాబాదు ఆంగ్లేయోన్నత పాఠశాల

౫౭-జాఫరొద్దీన్ అహమద్ ౬౦-హైదరహుసేన్, ౬౭-ఫఖరొద్దీన్, ౬౯-యూసఫ్‌ఖాన్, ౭౪-మహమ్మద్ మొయినొద్దీన్ ౭౫-సయ్యదుమసూద్ అహమద్, ౮౩-మహమ్మద్ షరొష్టద్దీన్ ఖాన్, ౯౧-సయ్యద్ జాకర్ హుసేన్, ౯౩-హామీద్ అహమద్ ౧౦౬-ధనుజయ్య, ౧౦౪-బాపూరావు దేశముఖు ౧౦౭-రాంకిషన్‌రావు దేశపాండ్యా ౧౦౯-ఎం గోపాల్‌రెడ్డి, ౧౧౦-శివప్రసాద్, ౧౧౧-సయ్యద్ అబ్దుల్‌అజాఫ్, ౧౨౨-ఖాజా అబ్దుల్‌మజీద్ ౧౨౫-మహబూబ్‌అలీఖాన్ ౧౩౦-ముల్లా అహమదుల్లా, ౧౩౧-సయ్యదు అహమదొద్దీన్ ౧౩౩-సయ్యదు మహమ్మదుఅస్గరీ,౧౩౬-టి కె రాములుగుప్త ౧౩౯-రాంరెడ్డి ౧౪౦-కె జనార్దనరెడ్డి ౧౪౨-టి. రాములు ౧౪౩-మదన్‌లాల్, ౧౪౫-డి రామారెడ్డి

హైద్రాబాదు దారుల్‌ఉలూం ఉన్నతపాఠశాల

౧౫౨-మహమ్మదు గాజీయొద్దీన్ ఖాన్ ౧౫౩-మహమ్మదు మునీరొద్దీన్ అహమదు ౧౬౧-మహమ్మదుఅబ్దుల్సమదు ౧౬౫-మహమ్మదుయూసఫు ౧౭౧-సయ్యదు ఖాజా హామీదొద్దీన్, ౧౭౬-ఖాజా మొయినొద్దీన్ ౧౭౭ మహమ్మదుఅబ్దుల్‌రహీం ౧౭౯-మీర్ మొజ్జమ్ అలీ, ౧౮౦-సయ్యదు నబీమొద్దీన్ ౧౮౨-మహమ్మదు ముహాజొద్దీన్‌ఖాన్ ౧౮౪-సయ్యదుముస్తఫాఅలీ ౧౮౬-మిర్జా ఇనాయతుల్లాబేగు, ౧౮౮-మహమ్మదుఅబ్దుల్‌గనీ ౧౮౭-మహమ్మదుఅబ్దుల్‌రహీమాన్ ౧౯౯-సయ్యదు హిదొద్దీన్, ౧౯౩-మహమ్మదు ౭౯ అలీషావహాద్ ౧౯౪-అబ్దుల్‌జబ్బార్ అహమదు ౯ అలీ ౧౯౫-హుసేన్ అతాఉల్లాషామ్సీ ౧౯౭-మీర్ మహబూబలీఖాన్ ౧౯౯ మహమ్మదుఅబ్దుల్‌గఫూర్, ౨౦౨-ఖాజా గులాంమహమ్మదు ఖదుర్, ౨౧౩-ఖాజా మొయినొద్దీన్‌ఖాన్ ౨౦౪-మీర్ వజీరలీ ౨౦౫-సయ్యదు అబ్దుల్‌రహీం ౨౦౭-సయ్యద్ అబ్దుల్ఖాదర్ హుసేని ౨౦౯-మహమ్మదుకుల్తావొద్దీన్ ౨౧౦-ఖాజాసయ్యద్ అహమదు ౨౧౧-మీర్ దిలావర్ అలీ ౨౧౨-బాబూలాల్ సంఘీ ౨౧౩-ఎం ఆదినారాయణప్ప, ౨౧౪-కొనాల్ సుదర్శన్‌రావు, ౨౧౫-ఎం రాఘవరావు,

నాంపల్లి ఉన్నతపాఠశాల

సయ్యదుఅక్బర్ హుసేన్ రజ్వీ ౨౩౦-అబుల్ఖాసిం మహమ్మదు అబ్దుల్లాలీ సిద్దీఖీ,౨౩౪-మహమ్మదు నసీరొద్దీన్, ౨౩౭-సయ్యదుఖాజా అమీరొద్దీన్, ౨౩౯-షహాబ్ అలీ ౨౪౨-టి ఎస్ శేషాచారి, ౨౪౩-రాజన్న ౨౪౪-సి గోపాలరెడ్డి ౨౪౬-షేక్ మొయినొద్దీను మొదటి ౨౪౭-సయ్యదు ఎక్బాల్ హుసేను ౨౪౮-మహమ్మదు ఎక్రాముల్లా సిద్దీఖీ ౨౫౦-మహమ్మదు అబ్దుల్‌హలీం ౨౫౧-సయ్యదుఅబ్దుల్‌ఖదర్ (దీవ్యాతులో ఆరజయము) ౨౫౨-ఖాజాఅలీఖాను ౨౫౪-మహమ్మదు అబ్దుల్‌గనీ ౨౬౦-మిర్జా కొలంమాజీ ౨౬౨-విష్ణూరావుఘోట్ వాందూకర్ ౨౬౩-బాలచంద్ర కర్నాటకర్ ౨౬౪-వి కృష్ణారెడ్డి ౨౬౫-వై హనవతరెడ్డి ౨౬౬-సి నారాయణరెడ్డి ౨౬౭-భీమసేనరావు ౨౬౭-వెంకటరాం ౨౬౯-శంకరరావు మాణిక్యనగర్కర్ ౨౭౦-చందూలాల్ పాణ్యాల్కర్ ౨౭౨-కె శాలిగ్రామ్ ౨౭౩-వి వర్సింలు

దారుల్‌షఫా ఉన్నతపాఠశాల

౨౭౬-సయ్యదు అబ్దుల్ఖాదర్ ౨౭౯-అబుల్‌ఖయూం ౨౮౦-సయ్యదు జమాలొద్దీను ౨౮౨-హాఫిజమహమూదుఖాను ౨౮౩ మహమ్మదుఅబ్దుల్సత్తార్ ౨౮౫-మహమ్మదు రఫీఉద్దీనుసిద్దీఖీ ౨౮౬-అహసనలీ మిర్జా ౨౮౭-మహమ్మదు షరీఫుల్‌బియాను బియాబాని ౨౮౮ అహమదు అబ్దుల్‌అజీజుఖాను ౨౯౧-సయ్యదు అబ్దుల్‌మజీదు ౨౯౪-మహమ్మదు రఫీరొద్దీను ౨౯౫-మల్లయ్య

చంచల్‌గూడెం ఉన్నతపాఠశాల

౨౯౬-అబూమహమ్మదుసిద్దీఖ్ మహాజర్ ౨౯౭-సయ్యదు అబ్బాస్ మహమ్మదు ౨౯౮ మహమ్మదుఇబ్రాహీం ౩౦౨- మహమ్మదు లాహొర్ ౩౦౫-మహమ్మదు ఖాసిముద్దీను ౩౦౬-మహమ్మదు అబ్దుల్‌సత్తారు ౩౦ -సయ్యదుజాఫరుహుసేను ౩౦౮-అబ్దుల్‌రశీదుఖాను ౩౧౦-కె రాంనరసింహారెడ్డి ౩౧౧-బాలయ్య

ఆసిఫియా పాఠశాల మలక్ పేట

౩౧౫-మీర్ విలాయత్ అలీ ౩౧౭-మహమ్మదు అబ్దుల్‌హఖ్

అనూరుల్ ఉలూం ఉన్నతపాఠశాల నాంపల్లి

౩౨౨-మహమ్మదు అబ్దుల్‌గఫార్ ౩౨౩-మహమ్మదుయూసఫుఫారూఖీ ౩౨౪-సయ్యదుఅబ్దుల్‌రజాక్, ౩౨౫-హాఫిజ వాహెదలీ ౩౨౬-సయ్యదు మంజూర్ అహమదు సుద్నా, ౩౩౩-ఎన్-రాజేశం ౩౩౫ ఖాజా అబ్దుల్‌గఫూర్ ౩౩౪-సయ్యదు తఖీహసను, ౩౩౭-వెంకటరంగాచారి ౩౩౯-కె రాంరావు ౩౪౧-ఎన్ ధర్మారావు ౩౪౩-బ్రిజ్‌గోపాలు అగ్రవాలు

డిపార్టుమెంటల్

౧౩౪౬ ఫసలి

ఔరంగాబాదు ఇంటర్మీడియేటు కళాశాల

శ్యామసింగు

ఔరంగాబాదు చేలిపూరా మాధ్యమిక పాఠశాల

సయ్యద్ మహమూదు సయ్యద్‌నూరుల్ బాసట్ రంగనాథ్ (ఖాస్గీ)

కంటర్ మాధ్యమిక పాఠశాల

హరిపసాదు

షాపూరు మాధ్యమిక పాఠశాల

-జీలమహమ్మద్

పటన్చెరువు మాధ్యమిక పాఠశాల

షేఖుదావూద్ వావాటి గణపతిరావు రామా

జాల్నా మాధ్యమిక పాఠశాల

ఆనాజీ శ్రీనివాస్ ధర్మభోజదాస్ సయ్యదుహుసేన్ (గంగాపూర్) కేశవరావు (ఖాస్గీ)శ్యామరావు విష్ణు ఈశ్వంతరావు

పర్భని ఉన్నత పాఠశాల

గులాంమహమూద్ నజీరుఅహమదు నర్సింలు రాధాకిషన్ సయ్యద్ఇబ్రాహీం

హింగోలి మాధ్యమిక పాఠశాల

బాబా గణపతి హనుమంత్ (ఖాస్గీ)

మల్గురి మాధ్యమిక పాఠశాల

మహమ్మదుతాహెర త్రియంబకరావు ఎక్నాథు కిషన్‌లాల్

సోన్ పేట (జాగీరు)

మహమ్మదు హామీదుల్లాఖాన్

బస్మత్ నగర్ మాధ్యమిక

మసీఉద్దీన్ అహమదు

మఖోలీ మాధ్యమిక

అబ్దుల్ గులాం నబీ మహమ్మదుఅఫ్జల్ అజీం ఏ మహమ్మదుఅబ్దుల్‌హమీద్ షేఖు అహమదొద్దీన్ గంగారాం

దేగులూరు మాధ్యమిక

జ్ఞానోబా, గోవిందరావు లక్ష్మన్న మహమదుల్లాఖా

భైన్సా మాధ్యమిక

మిర్జాఅహమదుబేగు మహమ్మదుఅబ్దుల్వాహెదు షేఖుహైదర్ చన్నయ్య [ఖాస్గి] సీతారాం రాందాస్

గూర్యారాయి మాధ్యమిక

మహమ్మదుముఖీమొద్దీన్ మహమ్మదురజా అబ్దుల్‌హమీదు షహాబొద్దీను-షేఖుఅహమదు బాబురావు భగవాన్ ఎక్నాథు అనావత్తం మహమ్మదుయూసఫు ఫతేహఅలీ

అష్టిమాధ్యమిక

బాబు దిగంబర్ వాసుదేవ్ గోటలు

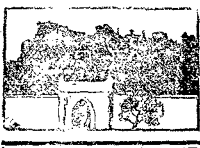
మోమినాబాదు ఉన్నతి

ఖాజామహమ్మదు, అజీజొద్దీన్ మహమ్మదుఒకీలుతీహాదు షేఖుమహమ్మదు సయ్యదు ఖుర్రొద్దీన్ [ఖాస్గి] అబ్దుల్‌రహీంఖాన్ భాస్కరరావు సమదుల్లాఖాన్ శ్యామలరావు మహమ్మదుఅబ్దుల్సమదు మహమ్మదు అబ్దుల్‌రజాఖు హనుమంతరావు నారాయణ మహమ్మదు షంసొద్దీన్ మహమ్మదుయూసఫు రాంరావు మహమ్మదుమౌలానా కమలాకర్ లక్ష్మన్ మహమ్మదుఅఫ్జలొద్దీన్ పండితరావు ఖాజీసయ్యదుమఖ్దూం సయ్యదు యాఖూబు బాజీరావు చాందుఖాన్ మిర్జా ఇస్మాయిల బేగు మహమ్మదుహాఫీజొద్దీను రాఘవేంద్రరావు శంకరరావు అబ్దుల్సలాంఖాను మహాదేవరావు మిర్జాయూసుఫుబేగు- మహమ్మదుజలాలు మహమ్మదునస్రొద్దీను- మహమ్మదునుస్రాన్- వరహాలరావు సయ్యదుగులాం వి-గణపతిరావు

గురుమిట్కాల్ మాధ్యమిక

మహమ్మదుమొహ్సిను అలీఖాను- గులాంహుసేను-గులాంరసూలు-మహమ్మదు బందానవాజ్ ని-షేఖుమహమ్మదు

౬ వ పేజి చూడుడు

గోలకొండ పత్రిక

ఈశ్వరనామ సం॥ర జ్యేష్ఠశు॥ ౨

సోమవారము

అధ్యక్షునిసంచారము

శ్రీయుత కొండా వెంకటరంగారెడ్డి గారు ఆంధ్రమహాసభాధ్యక్షులై మన నిజాంరాష్ట్రాంధ్రోద్యమ చరిత్రయందు అనేకవిధముల క్రొత్తఘట్టమును సృష్టించుచున్నారు. వీరు మన నిజాంరాష్ట్రశాసనసభలో సభ్యులుగాకూడ నుండుటచే వీరిఅధ్యక్షతచే సంప్రాప్తమైన విశేషమును యిదివరకే తెలిపియుంటిమి. శ్రీయుత రెడ్డిగారియందు ఇట్లు రెండు హోదాలు సమ్మేళనమగుటచే కలిగిన లాభమును గమనింపుడు. వారు అనేక చిత్తుశాసనములను తయారుచేసి, వాటిని శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు అనుమతికై ప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచి యున్నారు. వాటిలో తెలంగాణాదేశమునకు ముఖ్యములైన అవసరములను దీర్చుటకై పలు శాసనముల చిత్తురూపములుగలవు. ఈచిత్తుశాసనములకు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవచ్చును, తోడ్పడకపోవచ్చును. కాని ఈచిత్తుశాసనములనిర్మాణముపై ఇపుడు ఉన్న పరిస్థితులను ఒక్కసారిగ సాంతము పరివర్తనచేయునట్టి శాసనములు తయారుచేయబడినవను తప్పును పట్టుటకు ప్రభుత్వమువారికి అవకాశములభించదనియే మావిశ్వాసము. శ్రీయుత రెడ్డిగారు ఈశాసనములను నిర్మించుటలో ప్రత్యక్షానుభవములో కనపడిన కష్టనష్టములను గుర్తించి, స్పష్టముగ ఆకష్టనష్టములను తొలగించగల ఏర్పాట్లను మాత్రమే, ప్రభుత్వమువారుకూడ త్రోసివేయ నిష్టపడకూడనివాటిని, తమ చిత్తుశాసనములలో పొదిగియుండుటచే ప్రజాభిప్రాయముకూడ వారిని బలపరచుచున్నది. సభలద్వారా ప్రజాభిప్రాయము దెలుపుటకు ఆటంకము గలిగినట్టియు, దేశభాషలలో పత్రికలు చాల తక్కువగనున్నట్టియు మనరాష్ట్రములో ఈ ప్రజాభిప్రాయమును సూచించుటకు చేరుబావులీభూములపై ఇప్పటివలె తరీధారాగాక ఖుష్కీధారానే తీసుకొనవలెనని ఏర్పాటుచేయగోరు చిత్తుశాసనమునుచదివి, పలువురుజనులు ఆచిత్తుశాసనమును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించిరను భ్రమతో అది ప్రకటించబడిన పత్రికల కైమోద్దకువచ్చియుండి హఠాత్తు లైపోయిగని చెప్పినచాలును.

ఇక ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తివిషయములో అధ్యక్షులవారు సదా జాగరూకులై ఏకారణముచేగూడ ఆంధ్రోద్యమదీపము చల్లారకుండ సంరక్షించుచు, దీపము యొక్క ప్రకాశముబలపడుటకు నిరంతరము యత్నము చేయుచున్నారు. అసలు మనరాష్ట్రములో సభల జరుపుకొనువిషయములో చిక్కులు ఎక్కువగానుండు పరిస్థితులలో, సాధారణముగా ఉద్రేకము జూపు అధ్యక్షుడైనచో ఎప్పుడో తాను సేవ చేయవలచుకొనినఉద్యమమునకు అపకారముకలిగించి లేచిపోయి యుండును. కాని ఇపుడు అధ్యక్షులవారు ఓర్పుతోను, చాకచక్యముతోను అట్టిచిక్కులను తప్పించుకొని, జిల్లాలలో పర్యటన సాగించగలుగుచున్నారు. ఇదివరకు ఇట్టి క్రమపర్యటనములు మనఆంధ్రోద్యమమందు కానరావు. నల్లగొండ జిల్లాపర్యటనములో అధ్యక్షులవారు స్వయముగా జబ్బుగానుండి సైతము అనుకొనిన కార్యక్రమమును విడనాడక నెరవేర్చిరి. కరీంనగరము జిల్లా పర్యటనము మహోత్సాహపూరితముగనున్నది. సంవత్సరమునకొకసారి వేడుకగా కూడుచు సంవత్సరముపర్యంతము కర్తవ్యమును జనులు మరచునట్లు చేయుటకై ఈ పర్యటనములు చాలఉపయోగించవచ్చును. అధ్యక్షులవారు పోయి ప్రతిచోటను జనులు వారిసందేశమును వినుటయందు చాలశ్రద్ధాదరములనహించి వారలకు ఘనమైనసత్కారము చేసినారు. ఈపర్యటనములో అధ్యక్షులవారు సనాతనులనుకూడ ఆకర్షించుకొనుటకు పాటుపడిరి.

ఈపర్యటనముచే అనేక గ్రామజనులకు నూతనోత్సాహముగలిగినది. అనేకస్థలములలో జీర్ణించిన గ్రంథాలయముల పునరుద్ధరణ కేర్పాట్లు చేయబడినవి. జిల్లాజనుల సాంఘికాభివృద్ధికి పలయు యితరావసరములు విచారించి కనుగొనబడినవి. జిల్లాలయందు ఆంధ్రోద్యమ సేవచేయువారు నిద్రాదశలోపడకుండ ప్రబోధించబడినారు, ఇట్లే తక్కిన జిల్లాలవారును, ముఖ్యముగా ఈసారి ఆంధ్రమహాసభ జరుగబోవు జిల్లాప్రజలును ఈఅధ్యక్షులపర్యటన, ప్రబోధలాభమును పొందగలిగిన బాగుండును. ఈపర్యటనములశోభకు ఎట్టి ఆటంకము గాని కలుగనీయక కాపాడినతత్తత్స్థానికపరిపాలనాధికారులు అభినందనీయులు.

---

౫ వ పేజీ తరువాయి

చించోలి మాధ్యమిక

బసప్ప[ఖాస్గీ] మహమ్మదుఇస్మాయిలు (ఖాస్గీ) మల్లప్ప(ఖాస్గీ)-మహమ్మదుబషీరుఅహమదు-మహమ్మదుఉస్మాను-మహమ్మదుహుసేను, షేఖులాడ్లే! అబ్దుల్‌హఫీజు.ఆజీజ్రహిమాను. ఖాజాఅబ్దుల్‌అహమదు-మహమ్మదు మొయినొద్దీను-జబ్బారుఖాను-జీలానిపాదుషా- మహమ్మదుఆబ్బాసు-మహమ్మదుమౌలానా- వీరభద్రయ్య-సయ్యదుసుల్తాను-భీమసేనరావు-రామాచార్య-కంఠోఅయ్య- మహమ్మదుఖాజా-భద్రారావు-మహాదయ్య- షేఖుఅహమదు- సయ్యదుఅహమదలి-మహమ్మదుఅబ్దులలీ- సిద్ధరామప్ప-మహమ్మదుఖాజాహుసేను- షేఖుఅదం-షేఖుహసనుఅలీ-సయ్యదురసూలు-

కే.రమణయ్య [వరంగల్లుకళాశాల]

మతెవాడ ఉన్నత

సత్యనారాయణ, వెంకటరామనర్సయ్య-మహమ్మదుగౌను.

లష్కర్ బజారు మాధ్యమిక

ఖాజామొయినొద్దీను- కే.కిషనురావు-టి.బి నర్సయ్య- వి.వెంకటయ్య.

మతెవాడ ఇస్లామియా ఉన్నత

మహమ్మదుసర్వారు- గంగువెంకటసత్యనారాయణ-ఎన్.ఈ.దూరుదాసు-వాసుదేవరావు, మహమ్మదుఅబ్దుల్‌రహిమాన్-భద్రయ్య- కేశవరావు-యం.దానయ్య-అబ్దుల్‌కరీం. అబ్దుల్‌సమదు_మహబూబలీ; మహమ్మదు అబ్దులలి; మహమ్మదుఅబ్దుల్‌అనూల్; మహమ్మదు కరీమొద్దీను; రహీమొద్దీను-వాహెదు అలీ; రామా గౌడు; అహమదు మొయినొద్దీను; అహమ్మదుషరీఫు;మహమ్మదుఅబ్దుల్‌కరీం. రంగ్లీరామచంద్రయ్య; కొలగాని వీరయ్య.

సిరిసిల్ల మాధ్యమిక

బి.నారాయణ, వి.రామయ్య, గంగారావు. కోలిరాములు, కిష్టయ్య; మహమ్మదు ఖాసీం. (మానాకొండూరు); సయ్యదుమహమూదు,జి. నర్సింగరావు-పుష్య నారాయణ, తబోలాయూసిఫు (కరీంనగరం); బాపరితానందం- కడిమళ్లదానేలు-కట్టెపల్లివీరేశ [కరీంనగరం]-సంజీవరావు-తోగిస్ఖాన్-మహమ్మదుసర్‌రాజ్‌హుఖు (నిర్మల).సయ్యదుమహీమొద్దీను-గంగారాం.షేఖుఅహమదు-గణపతిరావు-మాధవ- మహమ్మదు ఖలీలుల్లా-లక్ష్మయ్య [కొత్తపల్లి]! నారాయణస్వామి [మంథనిమల్ల]- మహమ్మదుఅహమదలీ-పి.శఠగోపాలాచారి (మృత్వాడ) - శ్రీరామనర్సయ్యవెంకటాద్రి. ఉపాధ్యాయుడు-సయ్యదుమహబూబలీ-వెంకటాద్రి-లక్ష్మయ్య-వేములవాడజాగీరు]మహమ్మదు ఫఖుర్దీను- రాజాఖాను-రాజమహమ్మదు [తిక్కాపల్లి]-షేఖు మహమ్మదు [మేకపల్లి].పోచయ్య[ఈమల్వాడా]-మండాయన పరమానందం, షేఖుమొయినొద్దీను [మెదకు]-అనంతయ్య[ఖాస్గీ]- హనుమంతరావు (ఖాస్గీ)-వెంకయ్య- చినమక్కయ్య (సంగారెడ్డి)-

సిద్దిపేట మాధ్యమిక

అయ్యవారు నారాయణ, నర్సయ్య, మహమ్మద్‌ఇస్మాయిల్, సయ్యదుజమాల్ అహమద్.

మెదకు వెస్లీ బాయిస్ హైస్కూలు

బి. అలెగ్జాండర్, దసాస్త్రి బెంజమన్, ఏ. దాన్యాల్, జే. ల్యూక్, బొడిసంజీవరావు, ప్రమోలా. తగారురత్నం, మహమ్మదు అబ్దులఫార్ [మహబూబునగరం].

మక్తల్ మాధ్యమిక

హనుమంతు ప్యాటా, ఎం. హనుమంతరెడ్డి మహమ్మదుఅబ్దుల్ అలీ,

నారాయణపేట మాధ్యమిక

గులాంమొయినొద్దీన్, మహమ్మదుఅబ్దుల్ ఉరూఫు, మహమ్మదుసుల్తాన్. షేఖ్ మహమ్మద్.

మొగిలిగిద్ద మాధ్యమిక

శాల్‌క్రిష్టారెడ్డి, రంగారెడ్డి, సయ్యదుఅబ్దుర్రహిమాన్ [నిజామాబాదు].

సూర్యాపేటమాధ్యమిక

డి. నారాయణ. పి. వెంకటసుబ్బారావు, మహమ్మదు మొయినొద్దీన్, జి. మల్లయ్య. ఎస్. కిష్టం, టి. వెంకట్రాం, వి. మల్లారెడ్డి.

మద్దూరుమాధ్యమిక

మహమ్మదు అజ్మతుల్లా, మహమ్మదునజీరొద్దీన్, మహమ్మదు అబ్దుల్ఖాదర్, మహమ్మద్‌అఫ్జల్, మహమ్మద్‌షహాబొద్దీన్, ఎస్. రామచంద్రం, టి. వెంకటనర్సయ్య, మహమ్మదుఅబ్దుల్‌నయీం, మహమ్మద్‌హబీబొద్దీన్. మహమ్మదు మసీహ్‌ఖాన్. మహమ్మద్‌వయాం, మహమ్మదు జైన్‌లాబ్దీన్.

నల్లగొండ ఉన్నత

మహమ్మదుఅబ్దుల్‌సలాం, మహమ్మదుఫియాజొద్దీన్, మహమ్మదుషరీఫుఖాన్, అనంతరెడ్డి. నృసింహాచారి, కనోజ్‌ప్రసాద్ (ఖాస్గీ).

గులాంజీలాని [చార్‌మహల్]. మహమ్మద్ అబ్దుల్‌అలీఖాన్ [మాధ్యమికట్రైనింగు కళాశాల] మహమ్మద్‌అబ్దుల్‌అజీదు, మహమ్మదుఅమీన్‌అహమదు, గంగాధర్ (ఖాస్గీ), అచ్చంక్రిష్టయ్య, [ఖాస్గీ], టి. శాయన్న, యం. నారాయణ [ఖాస్గీ], మహమ్మదుసర్దార్(కల్వకుర్తి),గులాందస్తగీరు[ఖాస్గీ],హబీబలీఖాన్ [తూప్రాన్,] మహమ్మద్‌గౌస్, [మహేశ్వరం], మహమ్మద్ మహబూబలీ (అర్కల్‌షరీఫు), వెంకటలక్ష్మీనర్సయ్య [ఈసీనగర్], గులాందస్తగీరు [మిర్యాలగూడెం], ఆర్. సీతారాం.(వంగల్లు), షేఖుహసన్ (బొల్లారం), వి పురుషోత్తం [జన్వాడ], మహమ్మదుహుసేన్ (మురళీధరాపురం), సయ్యదుమహమ్మద్ [కొత్తపల్లి], డి. రాంరావు [రామకోటూరు], లోకాబాలకిష్టా [మద్ది], మహమ్మదునియాసొద్దీన్ [యెల్మర్], నర్సింలు [తరికోండ]. మహమ్మద్‌షహాబొద్దీన్ [ధన్వాడా]. మహమ్మద్‌సులేమాను, [ఏమంగుండ్ల], పి. పురుషోత్తం [నసరుల్లాబాద్], సయ్యదుఅమీరొద్దీను [ఓంచా]. దుగ్యాల రాములు [నార్కట్‌పల్లి].కందుకూరుకనకం [అన్నారం], మహమ్మద్‌ఖాజామొయినొద్దీను [మంగల్, కలాను] ఎన్. గోపయ్య [అన్నారిగూడెం]. రాపోలునర్సయ్య [వంగమర్తి], టి రామానుజయ్య (ఏపూరు).

ఉపాధ్యాయుల పరీక్షాఫలితములు

౧౩౪౬ ఫసలీలో ట్రైయినింగుపొంది ఉత్తీర్ణులైనవారు

[మెట్రిక్యులేట్లు].

ఉస్మానియాట్రైనింగు కళాశాల

౧. ముస్తాఫ్ అహమద్, ౨. సయ్యదుగులాంజైనొద్దీ, ౩. సత్తయ్య, ౪ అబుల్ నసర్ మహమ్మదుమహమ్మదు అహమదుల్లా, ౫. వి. శేషయ్య, ౬. అజీమొద్దీను ఫారూఖీ, ౭. మొయినొద్దీను. ౮. వి. గురునాథరావు. ౯. భీమాభిరావు [అపజయము], ౧౦. హుసేనుఅలీఖాను (అపజయము), ౧౧. మహమ్మద్ ఇబ్రాహీం, ౧౨. సయ్యదలీ మెహదీబాబువర్జీ, ౧౩. సయ్యద్ అబ్దుల్‌ఖాదర్, ౧౪. కే మాధవరావు. ౧౫. బి. కిషనురావు, ౧౬. అబుఖాసీంమహమ్మద్ సిద్దిఖీ, ౧౭. గులాంమహబూబొద్దీను, ౧౮. మహమ్మదుఅబ్బాల్ ఖాయుమ్. ౧౯. లక్ష్మీనృసింహారెడ్డి, ౨౦. మహమ్మదుఅబ్దుల్ సత్తార్, ౨౧. జీ సీతారాం, ౨౨ జి. రామయ్య (అపజయము) ౨౩. సయ్యదుగౌస్ మొహియొద్దీను, ౨౪. నిసార్ సత్ అలీఖాను, ౨౫. యం. జాను. ౨౬. షేఖ్ ఖాజాఅతుల్లా, ౨౭, నాగూరావు.

ఖాస్గీమర్కజీబల్దా

౨౮. మహమ్మద్ అబ్దుర్రహిమాను [పునర్విమర్శకై ఆలోచనలోనున్నది], ౨౯. సయ్యదుమహమ్మదు అనూర్రహిమాను (సజరీ), ౩౦. సంజయ్యకొత్తూరు (ఆంగ్లేయములో, సవర్లిఖితములోమాత్రము జయము), ౩౧. సయ్యదుఇబ్రాహీం (సజరీ).

ఔరంగాబాదు నార్మల్‌స్కూల్

౩౨. సయ్యదుఅమీరొద్దీను, ౩౩. మహమ్మదుగులాంజీలానీ, ౩౪. అజీజొద్దీను, ౩౫. అబూవఖేమార్ అబ్దుల్‌హాఫిజ్ [అపజయము], ౩౬. మహమ్మదుఅబ్దులలి, ౩౭, శంకర్‌మధూగే. ౩౮. త్రియంబకరావు, ౩౯. కిషన్‌దత్తు, ౪౦. ఖండేరావు, ౪౧. కేశవరావు, ౪౨. మాణిక్యరావు. ౪౩. గోపాల్‌రావు, ౪౪. మహమ్మదుసమీఉల్లా, ౪౫, మహమ్మదుఅమీనుల్ల, ౪౬. షేఖ్ అబ్దుల్‌ఖాదర్.

వరంగల్లు నార్మల్‌స్కూల్

౪౭. మహమ్మదుఅబ్దుర్రహీం, ౪౮. మహమ్మదుఇస్మాయిల్, ౪౯- యం- రాజరత్నం, ౫౦- షేఖుఫరీదు, ౫౧- మిర్జాయాసీనుబేగు. ౫౨-సయ్యదుహబీబుర్రహిమాను,౫౩-ఎస్-గోపాలరావు, ౫౪- మహమ్మదుఅబ్దుల్‌[illegible]: ౫౫- బి-పరాంకుశం శివస్వామి, ౫౬- ఆర్-లక్ష్మీనారాయణ, ౫౭- డి- రాఘవులు, ౫౮- వి-హెచ్- సీతారాంరావు, ౫౯- బి-రాములు, ౬౦- సేనాపతిరామాచారి. ౬౧- డి-నాగేశ్వరరావు, ౬౨- అమృతలాలు.

౭ వ పేజీ చూడుడు

సర్ సి. వి. రామన్ గారి పై కక్షగట్టుట

సర్. సి. వి. రామన్ గారు ఫిజిక్సుశాస్త్రమందు మహాప్రతిభావంతులని ప్రపంచవిఖ్యాతము గా నోబెల్ బహుమానము పొందినతరువాత బెంగుళూరులోని ఇండియన్ సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటుకు డైరెక్టరుగ గ్రహింపబడిరి- భారతదేశములో సైన్సు సంబంధములగు పరిశోధన సంస్థలు చాలతక్కువగానున్న ఒకటిరెండుసంస్థలలో పేరుపొందిన బెంగుళూరులోని ఇండియన్ సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటుకు ఇంతవరకు భారతీయుడెవ్వడైనను డైరెక్టరుచేయబడి యుండలేదు

ఆ ఇన్స్టిట్యూటుకు డైరెక్టరు అయినతోడనే సి.వి. రామన్ గారు వారిసహాయకులతో దివ్యబుద్ధితో మహోత్సాహముతోను శ్రద్ధతోను అనేక విషయములను శోధించి ఎన్నియో క్రొత్తయంశములను కనిపెట్టియుండిరి- గత సంవత్సరము గాంధిమహాత్ముడు బెంగుళూరుకు పోయి అక్కడ జరుగుచున్న పనినంతయు చూచి, చాల ఆనందపడి, రామన్ గారొక సైన్సు మహర్షి యని "హారిజన" పత్రికలో మెచ్చుకొనియున్నారు.

రామన్ గారు సైన్సుపరిజ్ఞానసహాయముచే భారతదేశముయొక్క పారిశ్రామికాభివృద్ధిని సాధించుటకు మార్గములను నిరంతరము అన్వేషించుచుండెడివారు- సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటుకే కావలసిన ఒకపరికరవిషయములో విదేశమునుండి తెప్పించవలెనన్న, కుశాగ్రబుద్ధితో, ఉపాయమాలోచించి కనుగొని, అచ్చటనే చేయించెను.

కాని ఈ రామన్ గారి శ్రద్ధ, వారికి కలుగుచున్న ప్రతిష్టనుజూచి, అసూయచేతనో, వారిశ్రమలవల్ల ముమ్ముందు భారతదేశము సైన్సువిషయములందు స్వాతంత్ర్యము పొందునను భయముచేతనో ఇన్స్టిట్యూటుపరిపాలకవర్గమందు కొందరు ఆంగ్లేయవర్గము రామన్ గారిపై కక్షగట్టినట్లున్నది. రెండేండ్ల క్రిందటి నుంచి రామన్ గారియెడ ప్రాతికూల్యము హెచ్చినది- ఇంగ్లీషు సైంటిస్టులు కొందరు అసహనముగ చూడసాగిరి. అటుజూచి, ఇటుజూచి రామన్ గారిపై కొన్ని నేరములు మోపుచుండిరి. రామన్ గారు సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటులో క్రొత్త విషయములను నేర్చుకొనుటకై వచ్చువారలను సరిగా ఆదరించుటలేదనియు, ఇంకను ఏమేమో అక్రమములు చేయుచున్నారనియు చెప్పుచుండెను, అప్పుడప్పుడు సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటును చూచి జరిగినపనిని పరిశీలించి, ఇంకను చేయదగిన ఏర్పాట్లను గూర్చి నిపుణులువచ్చి శిఫారసుచేసి పోవుచుందురు. అట్లే గతసంవత్సరము బ్రిటిషుప్రవీణులువచ్చి డైరెక్టరు గారికిని, తక్కినవారికిని పొందికసరిగా లేదనియు, అందువలన పరిశోధనలు చాలా ఆటంకపడుచున్నదని అభిప్రాయమిచ్చి క్రొత్త ఏర్పాట్లను సూచించిరి- ఈవిచారణచేసిన కమిటీకే ఇర్విన్ కమిటీయని పేరు- ఇర్విన్ కమిటీవారుచేసిన సిఫారసు ఏమన, రామన్ గారిని డైరెక్టరుగనుంచి, వేరే రిజిస్ట్రారును ఒకరిని ఏర్పరచి పరిపాలనాధికారముల నన్నింటిని ఆ రిజిస్ట్రారుకు కప్పగించుట- రామన్ గారు శాస్త్రపరిశోధనమాత్రము చేయుచుండుట.

ఒకవారముక్రిందనుండి ఆ ఇన్స్టిట్యూటుయొక్క పరిపాలకవర్గమువారు సమావేశమగుచు ఆలోచించుచున్నారు. దానికి గౌరవనీయులైన లెఫ్టినెంటు కర్నల్ సి.టి.సి. ప్లవ్డెన్ గారు అధ్యక్షతవహించిరి. ఈ పరిపాలకవర్గమునకు వైస్రాయిగారు ఇన్స్టిట్యూటుయొక్క విజిటరుహోదాలో రామన్ గారిని మరియొక సంవత్సరము డైరెక్టరుగనుంచి ఇర్విన్ కమిటీ సూచనప్రకారము పని జరిగించవలసినదని సిఫారసుచేసిరి. పరిపాలకవర్గములో ఎక్కువమంది దీనికిష్టపడలేదు. వారు రామన్ గారిని తక్కువజీతముతో సైన్సు ప్రొఫెసరుగ పని చేయగోరిరి. రామన్ గారు ఇప్పుడున్న యూనివర్సిటీ కంటె తక్కువజీతముగ దీనికి ఒప్పుకొనుటకిష్టపడెను కాని ఇంకొక డైరెక్టరుక్రింద ప్రొఫెసరుగ పనిచేయుట కంగీకరించలేదు. అధికారములేవియు రామన్ గారికి ఉండరాదని పాలకవర్గమువారు తీర్మానించిరి. ఇట్లు పాలకవర్గమునకు రామన్ గారికిని రాజీ పొసగనందున, రామన్ గారు సైన్సు ఇన్స్టిట్యూటుతో పూర్తిగా సంబంధమును వదలుకొనుటకు తీర్మానించుకొనినారు. పాలకవర్గమువారు రామన్ గారు కోరినషరతుల ప్రకారము వారాపదవిలో నుండుట తమకిష్టములేదనియు, కాబట్టి వారిని తొలగించవలసినదనియు వైస్రాయి గారిని కోరినారు.

రామన్ గారు చాలించుకొందురుడి గనుక ఉల్లోగా తాత్కాలికముగ నొక డైరెక్టరును నియోగించుమని జరుపుదు ౦ంగ్లేయ భాషాపై న డైరెక్టరును ఏర్పాటు చేయుటకు పరిపాలకవర్గమువారు నిశ్చయించుకొనిరి.

ఈవిషయమునుగూర్చివిమర్శ చేయుచు బొంబాయి క్రానికల్ పత్రిక ఈదురదృష్ట పర్యవసానమునకంతయు మూలము, పట్టి రెండేండ్లనుంచియే జరుగుచున్నదనియు, అది పూర్తిగా నిప్పుడు బైటపడినున్నను, ఎప్పుడో బైటపడక మానదనియు, ఉల్లోగా ఇతర సైన్సుపరిశోధన సంస్థలు సి-వి-రామన్ గారిని పిలిపించి వారిసైన్సు పరిశోధన కవకాశమిచ్చుట దేశమునకు లాభకరమనియు వ్రాసినది-

ఇప్పుడు తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకు పోయినారు- అక్కడ దివానగు సర్ సి-పి- రామస్వామయ్యంగారు సంస్థాన విశ్వవిద్యాలయమును ఒకదానిని స్థాపించదలచి ఆలోచనలు చేయుచున్నారు- ఈసందర్భమున రామన్ గారితో సైన్సు ఏర్పాట్ల విషయమై సలహాగోరవచ్చునని ఒకవార్త తెలుపుచున్నది-

---

పర్షియా సింధుశాఖలో భారతవాణిజ్యము క్షీణించుట

సిమ్లా, జూన్ ౧

పారసీక సింధుశాఖలో పరస్థితులనుగురించి లంకాషైరులోనున్న బ్రిటిషు వైస్ కాన్సలు ఎఫ్- హెచ్- టాడ్ గారు ౧౯౩౬ సంవత్సరమునకు రిపోర్టుతయారు చేసినారు- దానినిబట్టి చూడ, భారతదేశమునుండివచ్చు దిగుమతులు తగ్గుచున్నవి- ఇదివరలో భారతదేశమునుండి బట్టలు విశేషముగా తెప్పించబడుచుండెను- ఇప్పుడు జపానుపోటీవచ్చి, భారతవస్త్రముల దిగుమతులు తగ్గిపోయినది- ఇక్కడి వస్త్రవ్యాపారము జపానువశమైనది- ఇదివరకు ఇండియానుండివచ్చేనూలు దిగుమతులుగూడ నిషేధింపబడినవి-

తేయాకుదిగుమతులుమాత్రము అధికభాగము భారతదేశమునుండియే వచ్చుచున్నను, వచ్చి జపానుపోటీ ఎక్కువగనున్నది- తేయాకువిషయమునమాత్రము జపానుపోటీ సాగుటలేదు- ఇండియన్ టీ పౌను ౧౧ అణాలయినయెడల, జపాను తేయాకును ౭ అణాలకు అమ్ముచున్నారు- అయినప్పటికి జపాను తేయాకు ఇక్కడివారికిపట్టలేదు. అందుచేత జపాను దిగుమతులు ఎక్కువవచ్చుటలేదు-

---

ఉ ః జే శెగవాయి

గుల్బర్గా నార్మల్ స్కూల్

౬౩- వరాహరావు, ౬౪- అమృతరావు, ౬౫- హరిశంకరరావు, ౬౬- మహమ్మద్ హమీదుల్లాఖాన్, ౬౭- దత్తాత్రేయరావు, ౬౮- సయ్యదు మహబూబ్ పూర్. ౬౯- మహమ్మదు ఫజలు రహమాను. ౭౦- మహమ్మదు హసాను ఖాను (ఆపజయము). ౭౧- నృసింహాచారి. ౭౨- సీతారామాచారి, ౭౩- వెంకట్రావు. ౭౪- పిరంగిరావు, ౭౫- పి- పాండురంగరావు.

ఖాస్గీ మర్కజ్ గుల్బర్గా

౭౬- మంజూర్ అహమద్ (నారి)

ఉస్మానియా ట్రైయినింగ్ కళాశాల

(ఎస్. ఎ. ఉపాధ్యాయులు)

౧- సలాంఖాని. ౨- జహీరుద్దీన్ అహమద్ ఖాను, ౩- ఎ- ... ఖాన్, ఈఖాను, ౪- సయ్యదు కరీముల్లా, ౫- ... రాయణచార్య, ౬- డి- దామోదరరావు, ౭- ... వెంకటసుబ్బారావు, ౮- మహమ్మదు అబ్దులు ... అబ్బులు గఫూర్, ౧౦- ... నారాయణమూర్తి, ౧౧- మహమ్మదు అనూర్ ఖాను, ౧౨- తోటం వెంకట్రామన్న సంజీవరెడ్డి, ౧౩- మహమ్మద బషీరు, ౧౪- మహమ్మదు షాబాయిలు, ౧౫- కిషనులాలు, ౧౬- వి- వి- రామకృష్ణ, ౧౭- సయ్యదు ... హాక్ అలీ, ౧౮- మహమ్మదు ముజఫర్ కరీం. ౧౯- త్రియంబకరావు-

---

సరిహద్దులో పోరాటము

బన్నూ జూన్ ౧

అదాయశాఖమంత్రి మెహర్ చంద్ ఖాన్నా గారు డేరా యిస్మాయిల్ ఖాన్ బన్నూలనుండి ఎత్తుకొనిపోబడిన ఒక బాలికతో ప్రసంగించి, పెషావరుకు వెళ్లిరి-

ఎత్తుకొనిపోయిన బాలికలనందరిని ౨౪ గంటలలో విడిపించనిచో తీవ్రముగా శిక్షించెదము అని కొండజాతివారిని అధికారులు బెదిరించిరి.

బన్నూ, జూన్ ౨ -

టాల్ బ్రిడ్జికు తూర్పున ఉన్న సాల్లావద్ద టోచిటెలు జిర్గాసమావేశము చేసి సంధిప్రయత్నములు జరుపుటకు గురువారమువరకు జరిగినవి. దప జూను ౭వ తేదికి మిరానుషాహాకు ప్రయాణమగును- టోరిఖేలుల నాయకుడు ఖాన్ షాన రమరాన్ షాహాలోనున్న రాజకీయాధికారులను కలిసికొనగా సంధిజరుగుటకు పూర్వమే యెత్తుకొని పోయినవారినందరిని కొండజాతులవారు యిచ్చివేయవలెనని తెలియపరచిరి

ఇదివరకు ఇపీఫకీరు అద్భుతమైన వ్యక్తియనిపించుకొనెనుగాని, ఫకీరు ఇర్సాల్ కోట్ లో గుహను విడచిపెట్టగానే టోరిఖేలులకు యుద్ధమునందభిలాషయే చచ్చిపోయినది

సిమ్లా, జూన్ ౨ —

సింకియాంగులో కొందరు అల్లరిజాతివారివలన కలహము లేర్పడినవని ఖాష్‌గారునుండి వార్తలు తెలియ వచ్చుచున్నవి ఈకలహములవలన ప్రమాదములేదుగాని జనరల్ మహమ్మద్ అనుచరులగు కొందరు టుంగన్ సైనికులు ప్రాతిపట్టణముమీద తిరగబడినట్లు తెలియుచున్నది- ఆ జనరల్ మహమ్మదు నేడు శ్రీనగరు చేరెను.

సిమ్లా జూన్ 3 —

జూన్ ౧,౨ తేదీలలో షింకీవద్దను, యీరియమ్ క్యాంపులోను రక్షక సైన్యములపై తుపాకులు కాల్చబడినవి జూన్ ౨వ తేదీ రజ్మాక్ బ్రిగేడున్ను, ఘారియం క్యాంపులోని వెస్టు ఇండియను ఇన్‌ఫెన్ట్రీ బ్రిగేడున్ను తిరిగి చూచెను కొద్దిగా తుపాకులు కాల్చిరి ప్రమాదము లేమియు లేవు, దక్షిణ వజీరిస్థాన్ లో అంతయు నెమ్మదిగా యున్నది కొన్నిమాకలు అల్లరులు జరుపుచున్నరు యీ ప్రయాణకాలులకు ప్రమాదములుజరిగినవి-

సిమ్లా, జూన్ ౪ —

జూన్ నెల ౨వ తేదినాటి రాత్రి రజ్మాక్ ప్రాంతమందలి చున్నీ టెలిగ్రాఫు స్తంభములు శత్రువులచే నాశనము చేయబడినవి- గేరియం శిబిరమువద్ద అసాద్ ఖేల్ సమీపమునున్న రక్షకుల ఠాణామీదను కొన్నిగుండ్లు కాల్చబడెను. నిన్న పగటివేళలో రజ్మాక్ బ్రిగేడు ఠాణావద్దనుండి వచ్చినదళముతో కూడికలిసి పరిసరప్రాంతములనెల్ల పరీక్షించివచ్చినది ప్రమాదములేవియు సంఘటించలేదు బన్నూజిల్లాలో తేజ గ్రామమువద్ద సరిహద్దు కానిస్టేబిల్లకు చెందిన ఠాణామీదికి శత్రువులు దండెత్తి వచ్చుచుండినట్లు జూన్ ౨వ తేది మధ్యాహ్నము వార్తరాగానే పట్టాలనుండి విమానములనే ఆ ప్రాంతమునకు పెళ్లెను కాని శత్రువుల జాడయే కానగట్టుకుండెను-

మేనెల ౨౨వ తేదిమొదలు ౩౦వ తేదివరకు వజీరిస్థానములో ప్రభుత్వసేవలలో యిరువురు హతులైరి- అరుగురు గాయపడిరి-

ఆంధ్ర మహాసభలు

ఆంధ్రమహాసభలు జూను ౧౯ ౨౦-౨౧ తేదీలలో [illegible]

మరట్వాడా వార్తలు

లింగాయతుల యుద్ధము

బీదరు, తీరు ౨౬

ఈజిల్లాలో చేరిన భాల్కీలో తీరు 3 వ తేదినాడు లింగాయతులలో రెండుపార్టీలవారికి సాయంత్రము ఘోరమైనపోరాటము జరిగినది ఉభయపార్టీలలో చాలామందికి బలముగ గాయములు తగిలి వైద్యశాలయందు చికిత్సపొందుచున్నారు పోలీసువారి ఏర్పాట్లకారణముగ శాంతిఏర్పడినది

తెల్లంగలో బావులలో నీరులేనటులను, మరికి నీరు రుచిగాలేనట్లును, నీటికై చాలా అందోళనపడుచున్నట్లును తెలియుచున్నది

క్రొత్త రోడ్డు

నాందేడు, తీరు ౨౫

ఈజిల్లా నిర్మాణశాఖమెహతెమీం అగు మిస్టర్ ఆఘాలీన్సగారిని మార్చి వీరిస్థానములో ఖైరొద్దీన్ అహమదుగారిని నియమించిరి

ఈగ్రామమునుండి దేగులూరువరకు క్రొత్తరోడ్డు నిర్మించుటకుగాను ౮౦ వేలరూపాయిలు ప్రభుత్వము వారంగీకరించినట్లును పనికూడా ప్రారంభించినట్లును తెలియుచున్నది ఒక సంవత్సరములోపల పనిముగియును

బీదులో కలరా

బీదు, ౨౫ తీరు

బీదులో కలరా యింకా తగ్గలేదు కొలనులలో నీరుకూడా చెడిపోయినవి ఈజిల్లాచుట్టుప్రక్కల గ్రామములలోకూడ కలరా వ్యాపించినట్లు తెలియుచున్నది

ఈజిల్లా ప్రధానస్థలమందు రైలుస్టేషనొకటి ఏర్పాటుపబడినది కాని రైలుఎప్పుడువచ్చునాయని ఆతురతపడుచున్నారు

యూనానీదవాఖానాలో తాత్కాలికముగా నియమింపబడిన ఉద్యోగస్థులను తీసివేసినారు పని అధికముగనుండి రాబడి తగ్గిపోయినది

పూర్ణా ప్రాజెక్టు

పర్భని, తీరు ౨౫

వ్యవసాయాభివృద్ధికొరకై పూర్ణానదియొక్క ప్రాజెక్టునిర్మించుటకు ప్రభుత్వము వారొప్పుకొనినారు. సర్వే ప్రారంభించబడినది సర్వే ముగిసినతర్వాత రాబోవుసంవత్సరమునుండి నిర్మాణకార్యము సాగించునట్లు తెలియుచున్నది

ఈదేజిల్లాలో చేరిన పాతరి నుండి గంగాఖేడువరకు రోడ్డునిర్మించుటకు అనుమతి దొరికినది

లండను నగరములో మసీదు

బీరారు రాకుమారుడు శంకుస్థాపనము చేయుట

లండన్, జూన్ ౮

మసీదును ఒకదానిని లండనునగరములో కెన్సింగ్టన్ కు పశ్చిమమున ఒకప్రదేశము లో నిర్మించుటకు తీర్మానించిరి–

మసీదు నిర్మాణమునకు ౧౦౦ ౦౦౦ రూపాయలు ఖర్చుఅగునని అంచనా వేయబడినది– స్థలమునుమాత్రమే ౨౫,౦౦౦ రూపాయలకు కొనియున్నారు దీనికంతటికిని అగుఖర్చులకై నైజాం ప్రభువుగారు ౬౦,౦౦౦ రూపాయలు విరాళమునిచ్చిరి– శంకుస్థాపనోత్సవమును బీరారు రాకుమారుడు జరిపించెను– బీరారు రాకుమారునితోకూడ మొజాంజా రాకుమారుడుకూడ శంకుస్థాపనోత్సవము నకువచ్చియుండెను–

"ఇంగ్లండుకు కొత్తగా వచ్చిన మహమ్మదీయుల కందరికిని శాంతికొరకు దైవప్రార్థనచేసికొనుటకు యీ క్రొత్త మసీదు ఆకర్షణీయమై చిరకాలము వర్ధిల్లుగాక" అని బీరారు రాకుమారుడు ఉపన్యసించెను–

బీరారు ప్రిన్స్

ప్రసిద్ధవ్యక్తుల సంతకములను సమకూర్చుకొను వ్యామోహముకలవారు అనేకులు బీరారు రాకుమారుని స్వాగతపత్రములలో సంతకము చేయవలెనని కోరిరి– రాకుమారుడు అందుకు అంగీకరించి రమారమి ౩౦౦ కాగితములలో సంతకముచేసెను–

సామ్రాజ్య మహాసభ

లండను జూన్ ౩

సామ్రాజ్యమహాసభా సమావేశములయందు సామ్రాజ్యసంరక్షణను గురించి సమగ్రముగు చర్చలు జరిగినవని తెలియుచున్నది– బ్రిటను సంరక్షణఏర్పాటులనుగురించియు, ఆయుధ బలనిర్మాణముగురించియు ఇంతవరకు జరిగినవానికి, ఇకమీదజరుగునని సంబంధించిన పూర్తి వివరములను ఎట్టిదాపరికము లేక బ్రిటనుమంత్రులు డొమినియనులమంత్రులకు తెలియజెప్పిరి– ఇదేవిధమున డొమినియనుల మంత్రులుకూడ తమతమడొమినియనులకు సంబంధించిన సంరక్షణఏర్పాటులన్నిటిని తెలియజెప్పిరి– ప్రధాన విషయములందు ముఖ్యాముఖ్యతములందును ఏకాభిప్రాయము కుదిరినదని రూఢిగ తెలియుచున్నది–

ఆర్థిక, వాణిజ్య సమస్యలనుగురించికూడ ప్రతినిధులుచర్చించిరి– కొనియుద చిక్కులతోకూడినవిషయముగుటచే త్వరితముగ పరిష్కారమగుటఅసంభవము– బ్రిటను డొమినియనుల ప్రతినిధులు ఆవిషయమై పరిశీలించుచున్నారు–

లండను జూన్ ౮

నేటిదినము సామ్రాజ్యమహాసభ సమావేశమునసమితికిసంబంధించిన విషయములగురించి చర్చజరిగెనని తెలియుచున్నది– సమితి గౌరవమును ప్రతిష్ఠతను కాపాడుటఅవసరమనియు, సభ్యత్వమునువదలుకొనిన రాజ్యములను మరల సమితియందు చెప్పవిషయమునను క్రొత్త రాజ్యములను సభ్యులుగ చేర్చుకొనువిషయమునను కఠినముగునిర్బంధనలుండకూడదనవిషయమునను సభ్యులుఏకాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి– అబిసీనియామంచూరియావ్యవహారములసందర్భమునసమితి సరిగ్గా కొనసాగించిరను తీర్మానించినవిషయమై సభ్యులుచర్చసలిపిరి– ఆంక్షలవిషయమై సూచించు ౧౬–వ అధికరణముగుపరిశీలన సవరింపవలయునని ప్రతినిధులుఅభిప్రాయము తెలిపిరి– రాబోవువారమునకూడసమితివిషయము గురించి యీసామ్రాజ్యమహాసభయందు చర్చజరుగునని తెలియుచున్నది–మాండేటరిరాజ్యముల పరిపాలనను గురించి నేడుఎట్టి చర్చజరుగ లేదు–

సామ్రాజ్యమహాసభవారు ముఖ్యసమస్యలను గురించిచర్చముగించిరనియు, ఈనెల ౧౫వ తేదిన సమాప్తిసమావేశము జరుగునవియు రూఢిగ తెలియుచున్నది–

జపాను నూతన మంత్రివర్గము

టోకియో జూన్ ౩

కొనోయిరాకుమారుడు నూతన మంత్రివర్గమునేర్పరచి మంత్రుల పేర్లను చక్రవర్తికి తెలిపిరి– ఇంతకుముందు కొంతకాలము ప్రధానమంత్రిత్వమునిర్వహించిన అడ్మిరలు హిరోటగారు ఈమంత్రివర్గమున విదేశాంగమంత్రిగనియమింపబడిరి–

సిరియాలో అరబ్బుల సమ్మె

అలెగ్జాండ్రెట జూన్ ౩

సంజాకువిషయమై జాతిసమితిసంఘమువారు గావించిననిర్ణయమునకు అసమ్మతి తెలుపుటకై సిరియా, ప్రాకు, అంటియాకు, అలెగ్జాండ్రెట యందలి అరబ్బులు అర్ధదినము సమ్మెకట్టి నిరసించుకొనిరి– అసమ్మతి తెలుపుచు సమితికి తంతివార్తలు పంపబడినవి–

బ్రిటను అమెరికాల ఒడంబడిక

లండన్ జూన్ ౩

"బ్రిటను అమెరికాదేశముల ఒడంబడికకుదరవలయుననిన డొమినియనులు కొంతవరకు త్యాగము చూపవలసియున్నది– ఈత్యాగము అనావశ్యకమని తలంచుటకు వీలుండదు. ఈవిషయముగురించి చర్చసలుపు సామ్రాజ్య పరిశ్రమలసంఘము పార్లమెంటరీకమిటీవారు యీనెల ౧౫వ తేదిని ప్రత్యేకముగ సమావేశమయ్యెదరని ప్రకటింపబడినది–" ఇదియొకరూటరువార్త– బ్రిటనుఅమెరికాదేశముల పరస్పర లాభములకుగాను చేసికొనబడవలసిన ఒడంబడికకుదురుటకు త్యాగము చేయుటలో ఇండియాకూడ డొమినియనులలో లెక్కకట్టబడునా!

ఆంధ్ర సంస్థానములలో విద్యాహీనత

ప్రస్తుతకాలమునందు నైజాము రాష్ట్రమునందు ఎలుతావులయందు వివిధవిద్యాలయంగరపుట కొరకై శ్రీప్రభుత్వమువారు పలు కష్టనష్టముల జెందియు రాష్ట్రమునందు విద్యాభివృద్ధికై బహుప్రయాసజెందుచు అభివృద్ధిజేయుచుండిరి అట్టి సందర్భమునందని ప్రస్తుతపు ఆలాహజరత్ నవాబుగారు ఎట్టికొరతయులేకుండగా సర్వవిధముల రాష్ట్రీయప్రజలసౌకర్యార్థమై తమయొక్క జీవితమును వ్యయపరచుచుండిరి మరియు వ్యవసాయ విషయమున విరుద్ధవ్యయపరచి కట్టించిన కట్టడములు లోకవిదితమైనవిషయమే! ఆకారణమునుబట్టియే ఇప్పటికిరమారమి ఎన్నివేల కుటుంబములు జీవనాధారము తక్కువగుటంచేసి అన్యదేశములనుంచి యీరాష్ట్రమునకువచ్చి జీవించుచుండిరో యావన్మందికి తెలిసినవిషయమే— ఇకవిద్యవిషయమై—రాష్ట్రమునకుంగల ప్రధానపట్టణమునందు సకలవిద్యలంగరపు కళాశాలలనుపెక్కు నిర్మించియున్నారు— యీరాష్ట్రమునందుగలబాలురేగాక అన్యదేశీయ బాలురు గూడ వివిధవిద్యల నేర్పుకొనుటకునై శ్రమయనక విద్యయిచ్చుచు నేర్పుచున్నవారు వారలకు దగు విధుపాయములను శ్రీశ్రీ ప్రభుత్వమువారే జరుపుచున్నారు ఆదియునుంగాక వారికిలోబడియున్న ప్రతిసంస్థానములలోను ప్రతిజాగీర్లు మొదలైనపట్టణగ్రామములయందు విద్యాభివృద్ధికి మిక్కిలి పాటుపడుచుండిరి మరియు యీరాష్ట్రమునకు దక్షిణదిశగల శ్రీనైజాం ప్రభుత్వమువారికి లోబడియున్నటువంటి ఆంధ్రసంస్థానప్రభువులు చాలామట్టుకు వృథయభాషలు—అనగా [తెలుగువుర్దు] నేర్పింపగలందులకు ప్రతిగ్రామముయందును ఒకప్రాథమికపాఠశాలనుఏర్పరచి తద్ద్వారా విద్యను అభివృద్ధిబరచుచున్నారు—కాని యీప్రాంతమునంగల సమస్థానములలో కొన్ని గ్రామములయందు ఒకసరిఅయినపాఠశాల అయినను సంస్థానాధిపతులయొక్క పోషకత్వము లేకుండుటవల్లనే యన నెట్టిదోఅనే ప్రజలు కూపస్థమండూకములవలె బహుకష్టములకుపాలగుచుతిమయొక్క జీవితచర్యయేతామగన నేరక నిష్ప్రయోజకులై

తమయొక్క ఆయురారోగ్య అభివృద్ధిని గమనించనేరక కోలుపోవుచున్నవారలు యిదిఅంతయు మొత్తమునీద విద్యావిహీనతవల్ల గల్గినలోటుపాటనియే వాసవ్యముకము గానప్రజానాయకులు—దేశోద్ధారకులు—దేశసేవకులు మొదలుగాగలవారందరు యీపరిసర గ్రామములయందు జనసంఖ్యనుబట్టి తగినపాఠశాలను నిర్మించి విద్యావాలరకు అభివృద్ధిబరచుటకునై యీసంస్థానాధీశ్వరుల ప్రోత్సాహమునకు గలందులకు ప్రార్థించుచున్నవాడను

విద్యలేనందున ప్రజలు అనాగరికులై, అజ్ఞానులై ఒహకష్టములకు పాలుగావలసివచ్చును గాన పైతెలిపినపెద్దలు తగుశ్రద్ధవహించి త్వరలోవిద్యాసౌకర్యమును జేకూర్చిన మీకువిధేయుడై సర్వకాలమువిమ్ములను ధ్యానించుచుందురు

మహఘన ప్రభువుగారు సర్వకాలములయందును తోడునీడై వారుసల్పు ప్రజాపరిపాలనావిధానమునకు పరాత్పరుడు చిరాయువు నొసంగుగాత—

ఇట్లు, సర్వజనవిధేయుడు
విద్యాభిలాషి.
కే-వి-యల్-శర్మ ఎర్రం

సమరము జరిగెను

యువప్పటికే, గ్రామస్థులుగుహలలోపోయి దాగుకొందురు తర్వాత మరియొకసారి పెద్దలను ఆకారిపోయినవాటినిమాచిన ద్వేషము కాక మైత్రిక దురవా!" కాబట్టి "సరిహద్దువిధానమును సాంతముమార్చివేయుట సాధ్యముకాదా" యని అనుకొనుచున్నారు

"కొందరు బ్రిటిషుసివిలియనులు ఈఅభిప్రాయమును జాతీయవాదులకంటెఎక్కువపట్టుదలగలిగియున్నారు—భారతదేశము లోచిరకాలము పనిచేసిపోయియుండిన డాక్టర్ ఆల్బర్ట్ స్లేటను గారు అట్టివిచారణ అవసరమనుచున్నారు

స్లేటరు గారిట్లనుచున్నారు "సరిహద్దు యమున ప్రభుత్వవిధానముచే తమ యిష్టముప్రకారము నడిపించుకొనుటకు సైనికాధికారులకు ఎట్టిఆక్షేపణయులేదు కాబట్టి సరిహద్దుతెగ పక్కలనుండుభూములు సైనికులయొక్కయు సైనికాధికారులయొక్కయు తర్ఫీదుకై ఉపయోగించబడుచున్నవి కనుక "సరిహద్దుశాంతింపజేయుటకై" ఎడతెగనియుద్ధము ఇప్పుడున్న సరిహద్దులో శాంతినెలకొనిన వెంటనే ఆసరిహద్దును ఇంకనుపైకిజరుపుట ఇట్లుజరుపుటచే క్రొత్తతెగలువచ్చిచే తిరుగబాటుచేయు నూతనక్రొత్తసరిహద్దులో శాంతినెలకొలుపుటకు యత్నము"

ఈవిధముగ ఎడతెగని సేనలపనిచే బ్రిటిషు పౌరుని పైకూడ పన్నుభారమెక్కువ అగుచున్నదని ఆగ్రంథకర్త ఏకరువుపెట్టుచున్నాడు ఈనిరంతరయుద్ధమువలన బ్రిటిషుపౌరుల ప్రాణములకేకాక భారతదేశప్రజలకుకూడ సరిహద్దులో అలజడిగల్గుచున్నది ఈవిధముగ సిమ్లాలోని సైనికాధికారులకు సంతృప్తిగలిగించుటలేదను ఉద్దేశ్యముతోనే బ్రిటిషు నేషనల్ గవర్నమెంటుపక్షమున లార్డులండన్డర్రీగారు ఆయుధవిసర్జన మహాసభలో విమానములనుండి బాంబులనువేయుటను నిషేధించవలెననుసూచనను త్రోసివేసినది ఉత్పత్తిముగనిల్చెను ఈప్రాంతములో ఆయుధములపోటీయే ఎక్కువైనది అప్పు ఎక్కువచేయబడుచున్నవి— పన్నులెక్కువయగుచున్నవి, నివసామాన్యజనులు తిప్పలుచుకొను విధమున నేర్పవలసివచ్చినది— దీనివల్లనంతయు లాభమెవరికి, ఆయుధాన యుద్ధసామగ్రిని తయారుచేయువారలకే

భారతజాతీయవాదులు శాంతిమార్గములచే సరిహద్దులో శాంతిసాధించవచ్చునని నమ్ముచున్నారుగనుక ఆవిషయము ఎంతవరకుచెల్లునదో అధమపక్షము నిష్పాక్షికముగ విచారణచేయవలెనని ఆగ్రంథకర్త సూచించినాడు సూతనకాబ్యాంగమును అమలుపరచుటకు ముందే ఈవిచారణ జరుగించవలెనని సూచించినాడు

కానిఆవిచారణ ఇంతవరకు జరుగలేదుగదా ఇకముందైనను జరుగునదిసంశయమే!

ఇష్టా గోష్ఠి

—ఆంగీరసుడు

ఆగ్రజాతులకు అంత్యజాతులిచ్చిన బట్టలు

తూర్పు గోదావరిజిల్లా రాజోలు తాలూకా శివరపల్లి గ్రామమున చాకలివాండ్లు మైనరు, ౧౯౩౦ నుండి కాంగ్రెసు ఉద్యమములో ప్రముఖముగా పాల్గొనిరి. కొన్ని సంవత్సరంక్రిందట ఆయూరి చాకలివారు, అగ్రజాతివారికిని కర్మానుభవమునది అప్పుడు కొందిరెవరు ఎవరికి వారు స్వంతముగనే బట్టలనుశుద్ధము చేసికొని తర్వాత ఆయూరిపంచములచేత అంటు బట్టలు ఉతికించుట ప్రారంభించిరి. క్రమేణ అన్ని బట్టలను ఉతికించుటకు పూనుకొనిరి. చివరకు చాకలివాండ్లుగా రాజీకుదిరెను. అనంతరము కూడ బ్రాహ్మణ స్త్రీలు పంచములచే బట్టలుతికించుట మానలేదు. ఇప్పుడు బ్రాహ్మణులదగ్గరనుండి హరిజనులు ఉతికినబట్టలనే స్వీకరించుచున్నారు.

* * * *

పొన్నూరులోని వెంకటేశ్వరస్వామివారి ఆలయమువద్ద సత్యాగ్రహము సాగిన వయోవృద్ధుడు రాజకీయములనుండి విశ్రాంతితీసికొనిన ఎస్. వి. శ్రీనివాసరావుగారికి ఆరెస్టు అయ్యెను. దేవాలయము ఎదుట సంగీతవాయిద్యములు వాయించరాదని జిల్లాకలెక్టరు నిషేధాజ్ఞ ఏమిటి? డెమోక్రటిక్ స్వరాజ్యపార్టీవారందరు సత్యాగ్రహములో పాల్గొనిరి. అరాష్ట్రీయార్థికమంత్రి జమ్నాదాసు మెహతాగారు కారాగారవాసమునకు పోయిరి. వారు వచ్చి ముచ్చటించిరి. కాని యీమాగమంత్రి గవర్నరుగారి సన్నిధానమునకుపోయి నివేదించవలసిన దేకాని స్వతంత్రముగ ఏదిచేయలేరు కాబోలు.

* * * *

మద్రాసులో బొబ్బిలి రాజాగారిజస్టిసు పార్టీ మీటింగుజరిగినదట వాయిదుసు బొబ్బిలిగారిపై తత్పూర్వవిశ్వాసముగ ప్రకటించినదట అసభకు ఆనాడు మంత్రివర్గములోచేరిన పన్నీరుశెల్వం ముత్తయ్యచెట్టిగార్లు హాజరైరి అసభలో ఒకగమనీయమైన తీర్మానము చేయుబడెను. కాని ఇండియాఆక్టు ౯౩ సెక్షను ప్రకారము గవర్నరుశాసనసభలను రద్దుచేసి స్థిరమంత్రివర్గము నేర్పరచినప్పుడు తప్ప, ఒక నియోజకవర్గమునుంచి ఎన్నికకాబడిన శాసనసభ్యుడుకాని వారిని [సర్ పి.వి. రెడ్డి] మంత్రిగా నియమించి వరుసగా సభవారాశీర్వదించిరి. సర్ కూర్మా మంత్రివర్గములో నుండుటకు బొబ్బిలి మన్ననకు వారికి యిష్టము లేకపోయిన లేకపోవచ్చును. కాని పన్నీరుశెల్వం, ముత్తయ్యచెట్టిగార్లు అతి ముఖ్యమైనవారు తమ అంగీకారము [ప్రతిఘటన లేకుండ] తెల్పిరి చోద్యముగనున్నది సహమంత్రి—కాదు ప్రధాని సర్ కూర్మా అతరయందు తనకు సుహృత్తులు మర్యాదపాట అభ్యంతరపెట్టలేదుమరి సాహసము. బొబ్బిలిరాజా—పన్నీరుశెల్వం, ముత్తయ్యచెట్టిగార్లమధ్య విభేదములు ఏర్పడుచున్నసమయములో తిరిగి సఖ్యత ఏర్పడుటకు కారణమున్నది

* * * *

ఇదివరలో నేనువ్రాసినప్పుడు బొబ్బిలి—పిఠాపురములమధ్య రాజీరాకతప్పదని సూచించియుంటిని అప్పట్లో యిద్దరు పింఛనుపట్టిరి. ఉభయులు అప్పుడే కలసియుండినచో వారిపార్టీకి మరి నాలుగు ఆయిదు శాసనసభాసభ్యత్వములు హెచ్చుగా వచ్చియుండెడివేమో. ఇప్పుడు బొబ్బిలి—పిఠాపురము రాజాగార్లమధ్య రాజీకుదురుచున్నట్లును ఉదకమండలములో సర్ మారసింగరావుగారు సంధానకర్తగానున్నట్లును "హిందూ" పత్రికలో యున్నది. జస్టిసుపార్టీకి "జస్టిసు" "పీపిల్సు" పెర్లను పూర్తిగాతుడిచివేసి క్రొత్తనామకరణము చేయుటకుదేశ చింతనున్నది దానికి "నేషనల్ పార్టీ" అనుపేరు రావచ్చునట "స్వరాజ్యపార్టీ" పేరుపెట్టుటచే ప్రజలనాకర్షించి మాయచేయవచ్చునని ఎవరో సూచించినట్లున్నది చూచిన ఆంధ్రస్వరాజ్యపార్టీకిచెందినవారా సూడుపురాణంలో మన్నారాయని శ్లోకమా నదు. పార్టీపేరేమిపెట్టినను, యీనూతన కతువాడు తీవ్రముగ కాంగ్రెసునెదిరించి (ప్రభుత్వమునకు జోహారుచేయుచు) నూతన సంస్కరణముల నముబులో పెట్టుటకు యత్నించురట అంటే బొబ్బిలి తిరిగి మద్రాసు రాజకీయములను నడిపించ సిద్ధముగనున్నట్లు గోచరించుచున్నది

* * * *

ఐరోపా మహాసంగ్రామ ప్రారంభసమయములో ఇండియాసహాయముకొరకు "స్వరాజ్యమిచ్చెదము" అని బ్రిటిషువారు ఎన్నియో వాగ్దానములను చేసిరి కాని యుద్ధానంతరమున వారికి వ్యత్తిరిచ్ఛ-నతర్వాత పంజాబులో కలినవిర్బంధపరంపరలకు గడంగిరి అలాగున నేనూతనసంస్కరణము లను ప్రవేశపెట్టినతరువాతను, రాజాగారి పట్టాభిషేకానంతరము జరిగిన దేమి? క్రొత్తపటనం [గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలువద్ద] రాజకీయ ఆర్థిక పాఠశాలవారిని లారీలతో గొడ్డులనుబాదినట్లుబాదుట ఇది నాగరక పరిపాలన యనిపించుకొనునా? అందులో యిద్దరు ముగ్గురు చాలప్రమాదకరమైన దెబ్బలుతినిరట అల్లూరిసత్యనారాయణ [రాజా] గారిని హృదయముమీదకొట్టిరట, అతనిస్థితి చాలభయముగ కలుగజేయుచున్నదట ఆన్నాప్రగడ కామేశ్వరరావు [సాక్షాలసంఘాధి] గారిని మూకాళ్ళమీదకొట్టగా మోకాళ్లు వాచిపోయినవట చంద్రావుల యొవకుడు కోడివరసింహం గారికి కంటిమీదతగిలెనట సర్ కూర్మా గారి మంత్రివర్గ కార్యక్రమములో "అమూల్యవిజయము నెమరోమెసుట" — యున్నది దానిఫలితముగా క్రొత్తపట్టణములో ఈక్రూర ఘటనలు జరిగినవనియు, యిదేకారణముతో శాసనసభలో విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమును ఉపపాదించవలయునని పెద్దలు అభిప్రాయపడుచున్నారు

—

కొండటి పేజీ తరువాయి

ముకలవారు గోరువది భావములు, వనవితేజ నులకుగూడ, ఆధునిక వ్యవహారములతో సంబంధము కలిగియుండవలయును గావున వారి భావములకే ఎక్కువ ప్రాముఖ్యతనివ్వవలయును. పైన చెప్పినట్లు ఈఆధునిక విజ్ఞానము మన విశేఖరులలో శూన్యము. ఉదాహరణమునకు నిజాంరాష్ట్రీయ అంగ్లపత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసముల నీసికొనదు. అసిత్వేతపత్రపు ప్రవృత్తులగురించి ఇండియాబిల్లులోనిను ప్యాంతములకు రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము కేంద్రములో బాధ్యత ఇంగ్లాండు బంగారు పరిమాణము విసర్జించుట మున్నగువిషయముల గురించి వ్రాసినప్పుడు, మనలో కొందరు వానిని గ్రహింపకలిగిరి ఎందరువిలేఖరులు ఇప్పట్ల వ్యాసముల వ్రాసిరి

పద్యములవల్లుట భావపూరితములగు కథల వ్రాయుట-ఇవిలలితకళలు. కావున అవి చిత్తవృత్తుల ననుసరించియుండును. రాజకీయములట్లుకాదు వానిలోగలగుణములు నందిన పరిణామములను విలేఖరులు గమనించుచుండవలయును తమవిజ్ఞానమును జాతీయావసరములకనుకూలింపునట్లు చేయుటకు ఈక్రింది విషయముల గమనించవలయును_

రాజకీయములలో ప్రప్రథమమున ఆమలునకువచ్చిన రెగ్యులేషనుచట్టము [౧౭౭౩ A.D.] మొదలుకొని శ్వేతపత్రపు సర్వసమానమగు ప్రస్తుత రాజ్యాంగచట్టమువరకు జరిగినమార్పులు, సంస్కరణములు తెలిసికొనదగినవి- డాక్టరు పట్టాభిగారి కాంగ్రెసుచరిత్ర ఈ విషయమునముఖ్యముగా చదువదగును- వివిధదేశములలో ప్రభుత్వ పరిణామముచెట్టున్నది- జాతిసమితియొక్క అస్థిత్వమునకుకారణము, దాని పలుకుబడి ఎట్లునన్నగిలుచున్నది- ఫేసిజమ్, నాజిజమ్, నియంతృత్వవిజృంభణము అవశ్యపతనీయములు గ్రామపునర్నిర్మాణము, హరిజనోద్ధరణము, షెడరేషను ఇత్యాదులరాజకీయ ప్రాముఖ్యతకూడ నేర్చుకొనదగినవి-

అర్థికవిషయములకై ప్రత్యేకపరిశ్రమ అవసరము- ఆంధ్రభాషలో ఈసారస్వతము చాలతక్కువ- కట్టమంచివారి అర్థశాస్త్రము, రమేశచంద్రదత్తుగారి హిందూదేశ ఆర్థికచరిత్ర, గోఎందాచార్యులవారిచే ఇటీవలప్రకటితమైన అర్థశాస్త్రము చూడదగినవి- వి. రామదాసుపంతులుగారి సహకారసంఘములగురించిన వ్యాసములు, బీమాభోగట్టి, బ్యాంకుల నీతిగతులు, ఆవియొనగూర్చు ఆర్థికసహాయము, సుంకములు జాయంటుస్టాకు కంపెనీలు, నాణెము, మారకము—వీనినిగురించి కొంతవరకు విజ్ఞానము సంపాదించుటమన విలేఖరులకు చాల అవసరము-

—

గోలకొండపత్రిక

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD-DECCAN

The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the leading Telugu Newspaper
of H.E.H. The Nizam's Dominions.

Vol. 12. | Thursday 10—6—1937 | No. 10

సరిహద్దులో ఎపటికి అశాంతియే

సరిహద్దు సమస్య స్వరూపము

మరల భారతదేశపు వాయువ్య సీమా ప్రదేశమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేవలు పోరాటము చేయుచున్నవి. ఈ సరిహద్దు ప్రాంతము శాంతించునదెపుడో! ఎపుడుచూచినను అశాంతి నివసించుచుండు కొండజాతులు బ్రిటిషు సేనల ఎత్తులకు లొంగక ఎదురుతిరుగుచునే యుందురు. ౧౯౩౫ వసంతములో మహమ్మందు తెగవారు ఎదురుతిరిగిరి. ౧౯౩౬లో వజీరులు ఎదురుతిరిగిరి. ఇప్పుడు మహమ్మందు వలన అలజడిగానున్నది. ఇట్లు తిరుగబడుచున్న వారల నణచుటకై బ్రిటిషుఅధికారులు ఆకొండజాతులకు ఏమి శిక్షలను విధించినను విధించుచున్నారు- భారతదేశ సేనలలో మూడవవంతు ఇప్పుడీ తిరుగబడిన జాతుల నణచుటకు కదలినది. కొండ గుహలలో దాగి పోరాటము చేయుచున్నవారలను గుఱిపెట్టి విమానముల నుండి బాంబులు వేయబడుచున్నవి కానిఆబాంబులు కొండలను తగిలి తప్పించుకొని పోవుచుండునేగదా! ఇంతకాలముగా చిన్నచిన్న ప్రతిక్రియలుగానుండిన ఈ సేవలచర్యలిప్పుడు పెద్దదాడి వెడలునటు లున్నది.

అయినను, బ్రిటిష్‌టోరీల సహాయపత్రికయగు అబ్జర్వరుయొక్క విలేఖరి భారతీయ ప్రజాభిప్రాయ మీవిషయమున ఏమాత్రము పట్టించుకొనకుండ ఉన్నదని వ్రాయుచున్నారు.

“హిందూబాలికలను హిందూ, సిక్కుస్త్రీలను అపహరించుకొని పోవుచున్నారను ప్రకటనలు ప్రభుత్వముచేఎన్ని చేయబడినను హిందూపత్రికలు ఇపిఫకీరు లాహోరుదగ్గర నుండు షాహిద్‌గంజ్ మసీదును వాపసు ఇవ్వవలెనని కోరుచున్నాడను వదంతులనుకూడా ఏమాత్రము కలవరము చెందనట్లు కలవరము లేకయుండును. ఈప్రకటనలలో సాధారణముగా వారలకు విశ్వాసము ఉండుటలేదు. కాంగ్రెసు హిందువులకును, సరిహద్దురాష్ట్రప్రధాని డాక్టరు ఖాన్ సాహెబ్‌కును ఒడంబడిక కుదిరిన తెలిసినచో, అది ప్రభుత్వప్రకటనలకు వ్యతిరేకముగ ప్రచారమగుచుండును. దానిని జనులు వెంటనే నమ్మెదరు.”

ఇదినిజముకాదు ఒకవేళ నిజమైనను, ఇందాశ్చర్యపోవలెనేమి! ప్రతి సంవత్సరము ఈప్రభుత్వప్రకటనలు ఎంత ప్రామాణికములైనను ఒకపేక్షకునినుండి విమర్శింపబడుచుండును.

కొద్దిగాశేకములుండెనని చెప్పుటలేదు, బోల్షివిజమువల్ల కొంపలు మునుగుచున్నవని మాటిమాటికి బ్రిటిషు డైహార్డులు (అగాధనికవర్గమువారు) సాకుచెప్పుటకిష్టపడుచుందురు. ఇప్పుడు సోషలిస్టులచే రహస్యముగా బైటపెట్టబడిన ఫాసిస్టులక్కుటగామారవచ్చును. సోవియట్టుగూఢచారులకుబదులు ఇటలీయు ప్రతినిధులు రావచ్చును. మాస్కోనగరము స్థానములో రోమునగరమునుండి ఫాసిస్టుల ద్రవ్యము చేరవచ్చును-కాని ఈ మార్పులు మార్పులనదగినవేనా? ఎప్పుడు గాని ఫకీరుఒకడు లేకతప్పదు. అలింగరుఫకీరుపోయినచో ఈసారి ఇటనుండి ఇంకొక ఫకీరు. అప్పుడుసరిహద్దుప్రాంత జాతులవారలు లాహోరుమసీదును వాపసు చేయవలెనని జగడొరుచుండిరి, ఇదివరకు శాసనోల్లంఘనము జరుగుచుండిన కాలములో ఆఫ్రిడీలు “గాంధి మహారాజు”ను జైలు నిర్బంధమునుండి వదలి పెట్టవలెనని కోరియుండిరి.

కమ్యూనిస్టుల మాటనటుంచి, భారతదేశ ప్రజలకు ఈసరిహద్దు సమస్యయందు ఏమాత్రముగాని ఆదరములేదనుట సత్యముకాదు ప్రజలలో సామాన్యులు సరిహద్దును ఇంకను పైకిజరుపుచు అవలిదేశములోనికి బ్రిటిషుసేనలు చొచ్చుకొనిపోవుటకై పన్నాగములను, ఎత్తులను అర్థముచేసికొనజాలక పోవచ్చును-కాని విద్యావంతులకు ఈసమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యత గ్రాహ్యముకాక పోలేదు.

బ్రిటిషుఇండియాయొక్క సరిహద్దు ౧౮౪౯లో వాయువ్యపర్వత పాదములవరకు జరుపబడెను పంజాబునుజయించి చేర్చుకొనిన తర్వాత ఇదిజరిగెను కాని ఆకొండప్రాంతమున బ్రిటిషుఅధికారవ్యవస్థచేకూరుటకు చిరకాలముగా గట్టియత్నము గావించబడలేదు ఇంతవరకు కూడ అదిఎవరి అధికారముగాని లేని ఉమ్మడి ప్రదేశముగను యుండెను.

ఇట్లుండ ౧౮౯౩లో సర్ మార్టిమర్ డ్యురండుగారు ఆఫ్ఘన్ప్రభుత్వముతో రాయబారములుజరిపి తుదకు “డురండు లైను” అని తరువాత ప్రసిద్ధికెక్కిన ఒకహద్దును నిర్ణయించిరి అదిమొదలుకొని మొత్తముమీద రెండుసరిహద్దులేర్పడినట్లుండెను. పడమటికి వెలుపలి సరిహద్దుగీతయగు “డురండులైను” ఏర్పడెను! ఇది ఆఫ్ఘనిస్థానమునకు సరిహద్దు. దానికితూర్పున లోపలిసరిహద్దునిర్ణయించబడియుండెను ఈరెండుగీతలకు మధ్యభాగము కొండతెగలప్రదేశము. ఇక్కడ వజీర్లు, ఆఫ్రిడీలు, మొగమండులు మున్నగువారలుఅర్థస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నారు. లోపలి సరిహద్దుకు ఈవల బ్రిటిషిండియాలోని భాగమగు పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమున్నది.

ఈకొండలజాతులవారు గొప్పయోధులు అలెగ్జాండరు వాయువ్యప్రాంతపు కనుమలగుండా రెండువేలయేండ్లక్రింద వచ్చినది భారతదేశముపైకి దండెత్తినది మొదలుకొని ఈకొండజాతులవారు అందరితోను పోరాడినవారలే. అతనికి అతనిప్రాణముకంటె స్వాతంత్ర్యమే ఎక్కువ. వారలపరిచయముగల ఒకబ్రిటిషు గ్రంథకర్త నుడివినట్లు “అతనికి రైఫిలును బంగారుమూటను ఇచ్చి రెంటిలో నేదైనకోరుకొమ్మనవలసినదని చెప్పినచో అతడు రైఫిలునే కోరుకొనును. ఏలనన, రైఫిలున్నచో ఈజీవితమునకు కావలసినదంతయు లభించునని అతనికి తెలియును. అతడు ఎప్పుడు కొండచరియలయందును, కనుమలలోను చేరి చదునుప్రదేశములలోనుండి కష్టపడిపనిచేయు సంపాదించువారలను భయంకరులు క్రూరులు, అయినను అరుదైన వినయముగలవారలు

వీరలను శాంతముగనుంచుట ఎట్లు అనునది సమస్య. ౧౮౯౩ నుండి ఇండియాప్రభుత్వమువారు ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకై ఏమార్గమవలంబించవలెనాయని రెండువిధానముల మధ్య ఊగులాడుచుండిరి. ఒకవిధానము ఆకొండజాతులవారిప్రదేశమును చొచ్చుకొనిపోయి, వశపరచుకొని వారలనుఅణచుట ఇది సైనికాధికారులకు చాలవచ్చినట్టిది. ఈవిధముగ “డురండులైనువరకు” బ్రిటిషు అధికారము నెలకొల్పవలెనని వారలసూచన. రెండవవిధానమున కష్టకాలములలో ఆకొండజాతులవారలకు అవసరమైనవాటినిచ్చి తోడ్పడి, దోపిడిచేయకుండ చేసియు రాజకీయాధికారులద్వారా వారలు శాంతవర్తనము కలవడునట్లు చేసియు సరిహద్దుకీవలి బ్రిటిషు సంరక్షణకులైన పౌరులను సంరక్షించుచు, ఆకొండజాతులవారల స్వాతంత్ర్యమునట్లే వదలుట ఇది సివిల్ అధికారులు సూచించువిధానము. నిజమే ఎవరితత్వమునకు తగినట్లువారలుసూచనచేసినారు.

పిలేపామమోసంగ్రామముతర్వాత దాదాపు ౧౯౧౯ నుండి ౧౯౨౩వరకు అనవచ్చును. సైనికశాఖవారు సూచించినవిధానము ప్రకారమేజరిగినది. ౧౯౨౩ నుండి ౧౯౩౩ వరకు సివిల్ అధికారులు సూచించినవిధాన మనుసరించబడినది. మరల ఇపుడు బహుశా సైనికశాఖవారలు సూచించినవిధానమనుసరించబడుచున్నది ప్రభుత్వమువారు ఈప్రకారము జరుగుచున్నదని అంగీకరించకున్నను, ప్రజలందరు అంతేఅనుకొనుచున్నారు

ఇప్పుడు భారతదేశ సేవల ప్రధాని గానుండిపోయిన సర్ ఫిలిప్ చెట్‌వుడ్ గారుఅందినులో “లార్డువిల్లింగ్‌డన్ సరిహద్దువిషయమున పూర్వముకంటె ఎక్కువపట్టుదల క్రొత్తకార్యవిధానము ప్రారంభించెను.” అని యనినమాట నిజము. విల్లింగ్డనుకాలములో ఈసరిహద్దుకొండజాతులవారలను బ్రిటిషు అధికారముక్రిందికి దెచ్చుటకై సైనికాధికారులు ఆప్రాంతమున రోడ్లువేయించసాగిరి. ఆకొండజాతులవారలను నాగరకులనుచేయుటకై ఈరోడ్లు వేయించబడుచున్నట్లు అధికారులు చెప్పుచుండిరి. కాని ఆకొండజాతులవారలు ఇదంతయు తమ స్వాతంత్ర్యమునపహరించుటకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు వేయుచున్న ఎత్తుఅనిమాత్రమే తలచుచున్నారు. ఇక మరి ఆజాతులవారలకు ఆగ్రహముకలుగకేమి! దానికితోడు బ్రిటిషు అధికారముపెడ ద్వేషమును ఆకొండజాతులవారలలో రగుల్కొనునట్లు ప్రచారముచు కొందరుఫకీరులు చేసిరి. బ్రిటిష్ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయమతమును నాశనంచేయ యత్నించుచున్నారను నిరాధారప్రచారము చేయబడినట్లు గతసంవత్సరము క్రిస్మసు అసెంబ్లీలో సైనికశాఖకార్యదర్శియగు టోటెన్హాంగారే చెప్పియున్నారు. ఈప్రచారము, పంటలుసరిగాలేక తిండి కొఱతకలిగించక పోవుటః —ఇదికూడ చేరినచో ఇక చెప్పవలెనా! విప్లవరాజుకొన్నది. కొండజాతులవారలు [illegible] సరిహద్దు [illegible] పీడించసాగిరి. బ్రిటిషు సేనలు [illegible] రలనులొంగదీయుటకై [illegible]

జరిగిన నష్టములను ఒకమాసమునుండి వచ్చుచున్నవార్తలలో చూచుచునేయున్నాము. ఇప్పుడు ౩౦,౦౦౦ ఆంగ్లేయయోధులను, కాల్బలములను వజీరులనులొంగదీయుటకై ప్రయోగించినారు. వారలను లొంగదీయుటకై వేయుచుండు ఈ ప్రయత్నములవలన భారతదేశమున పన్నుకట్టుప్రజలకు ఎంతనష్టమో చూడుడు! ఏలనన ఈసైనికకార్యములకగుఖర్చంతయు ప్రజలనుండి వన్నులుగవసూలుచేసినదేగదా!

ఆఫ్రిదీలకొండజాతులు లొంగదీయబడవచ్చును, కొంతకాలము శాంతిపూర్వదశవచ్చును, కాని అదిశాశ్వతముగనుండునా? అని ప్రశ్న. ఈవిషయమున బ్రిటిషువారలకూడ అధికారుల అభిప్రాయమునుండి భేదించుచున్నారు.

“సైన్సుఅండుఇండియా”పత్రిక “భారతదేశము అపలేఖ్యిందియున్న స్థితిలో ప్రతి సంవత్సరము ఈవిధమునైనదాడుల ఖర్చును భరించగలస్థితిలోనున్నదా? ఈప్రశ్నలుఇదిగా ఏదో ఒకప్రభుత్వశాఖమాత్రమే ఆలోచించు మాత్రముకంటె ఎక్కువలలోచనకు తగినది. ఈ సమస్యయంతయు సమగ్రముగా ప్రభ రాలో చర్చింపవలసిన సమయమువచ్చినది.” అని తలచుచున్నది.

రాబర్టు బెర్నేస్ గారేమనుచున్నారో చూడుడు “ఈప్రశ్నలంతయూ పరిశీలించుచుండగాయున చేస్తుం భారతదేశముయొక్క దురవస్థలు దృష్టికివచ్చును. కాంగ్రెసు [illegible] జాతీయపక్షమువారు భారతదేశప్రజలనుండి వసూలగుచున్నలో నూటికి ౫౦ వంతులు సేవలకే ఖర్చు చేయబడుచున్నదని ఆక్షేపించుచున్నారు దానికి సైనికశాఖవారు సరిహద్దులోనియయను పూర్వముకంటె ఎక్కువగానున్నదని సమాధానమిచ్చుచున్నారు.”

జాతీయవాదులు ఈసమాధానము అంగీకరించుటలేదు. ఆనాగరికులను బందిపోటు దొంగలను పెద్ద కట్టుబాటుగ [illegible] వారిపైకి ఇంతసైన్యము పంపుట వల్లనిజానికి తోకట్టినట్టుండును. పోలీసులక్కల కొదగినపని. విద్యనేర్పించుట మున్నగు [illegible] సంబంధములగు ఏర్పాట్లు [illegible] తముల చెప్పుడుచోట చేయదగినవి. సైనికశాఖవారుకూడ ఆకొండజాతులవారలకు [illegible] సంగటలో ఈవాదమునంగీకరించిరిగదా!

ఇంతవరకు సైనికాధికారులవిధానమును [illegible] రించవలసినంత ఫలితమేమియు [illegible] లప్రశ్న. నాలేండ్లుగా సేనలవల్ల [illegible] ఆమార్గమున సాధ్యమగునని చెప్పుటకు [illegible] దులోను ఆకాశమునుండి [illegible] దతి ఎంతమాత్రము [illegible] తీకముగదూషితము, భారతీయుల [illegible] రేము ఆధికముగనుండును, [illegible] జనము— [illegible] కొండజాతులు [illegible] దేశవిపిన [illegible] నియుండిన ఆకొండజాతులపై వదుటలేదు.

మరియొక బ్రిటిషు గ్రంథకర్త [illegible] “విమానముల నుపయోగించుటవలన సరిహద్దువిషయములో [illegible] దానివలన ఇంక నుఖ్యాప్త [illegible] [illegible]

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golconda PowerPress Hyderabad. Editor K. [illegible]